Lietuvos apeliacinio teismo nutartis

2026-11-09, bylos Nr. e2A-1000-1097/2026

Teismas: Lietuvos apeliacinis teismas
Dokumentas: Nutartis
Data: 2026-11-09
Bylos Nr.: e2A-1000-1097/2026
Teisminio proceso Nr.: 2-56-3-00319-2025-8
Bylos rūšis: Civilinė byla
Instancija: Apeliacinė instancija

Civilinė byla Nr. e2A-1000-1097/2026
Teisminio proceso Nr. 2-56-3-00319-2025-8
Procesinio sprendimo kategorijos: 2.6.8.11.1; 2.6.18.4; 2.6.11.4.5 (S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS
N U T A R T I S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU
2026 m. lapkričio 9 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Rasos Gudžiūnienės, Rūtos Latvelės (kolegijos pirmininkės ir pranešėjos) ir Almos Urbanavičienės,

teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės uždarosios akcinės bendrovės „Panevėžio miestprojektas“ apeliacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo 2026 m. rugpjūčio 3 d. sprendimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarosios akcinės bendrovės „Panevėžio miestprojektas“ ieškinį atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl sutarties nutraukimo pripažinimo nepagrįstu, sprendimų įtraukti į nepatikimų tiekėjų sąrašą, taikyti netesybas ir įskaityti tarpusavio reikalavimus pripažinimo neteisėtais, skolos už atliktus darbus, procesinių palūkanų priteisimo; trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų, atsakovės pusėje, uždaroji akcinė bendrovė „Kaunesta“.

Aprašomoji dalis

Teisėjų kolegija nustatė:

I. Ginčo esmė

Ieškovė uždaroji akcinė bendrovė (toliau – UAB) „Panevėžio miestprojektas“ (toliau – ir tiekėja) kreipėsi į teismą su ieškiniu atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai (toliau – ir perkančioji organizacija) dėl viešojo pirkimo sutarties nutraukimo pripažinimo nepagrįstu, sprendimų pripažinimo neteisėtais, skolos už atliktus darbus priteisimo, prašydama: 1) pripažinti 2021 m. birželio 4 d. pirkimo sutarties Nr. CPO169646 (Nr. SR-447) dėl techninio darbo projekto (toliau – ir TDP, projektas) „Gydymo paskirties pastato Akacijų al. 2, Kulautuvos mstl., Kauno r. sav., kapitalinio remonto projektas“ parengimo ir statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų (toliau – ir pirkimo sutartis, sutartis) vienašališką nutraukimą, įformintą atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos 2025 m. birželio 3 d. raštu, nepagrįstu ir neteisėtu bei šį atsakovės sprendimą panaikinti; 2) pripažinti atsakovės sprendimą įtraukti ieškovę į nepatikimų tiekėjų sąrašą neteisėtu ir nepagrįstu, įpareigojant atsakovę pašalinti informaciją apie ieškovę kaip apie nepatikimą tiekėją; 3) pripažinti nepagrįstu ir neteisėtu atsakovės sprendimą taikyti ieškovei netesybas (baudą ir delspinigius) ir šį sprendimą panaikinti; 4) pripažinti

negaliojančiu atsakovės atliktą delspinigių ir ieškovei mokėtinų sumų įskaitymą; 5) priteisti ieškovei iš atsakovės 2 675,67 Eur už suteiktas statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugas, 6 proc. metines palūkanas už priteistą sumą nuo civilinės bylos iškėlimo teisme dienos iki teismo sprendimo visiško įvykdymo.

Ieškovė nurodė, kad pirkimo sutartimi šalys susitarė, jog darbai – paslaugos pagal sutartį bus atlikti tokia tvarka ir terminais: a) techninės užduoties rengimo bei prisijungimo sąlygoms ir specialiesiems reikalavimams gauti reikalingų dokumentų rengimas turėjo būti užbaigtas iki 2021 m. liepos 5 d.; b) techninio darbo projektas turėjo būti parengtas iki 2022 m. kovo 31 d. Ieškovė tinkamai, sutartyje nustatyta tvarka ir terminais įvykdė prisiimtus sutartinius įsipareigojimus, atsakovė ieškovės atliktus darbus priėmė be jokių žymų ar pastabų apie trūkumus. TDP atsakovės užsakymu atliktos ekspertizės 2022 m. spalio 27 d. aktu nustatyta, kad projektas parengtas tinkamai, nenustatyti jokie trūkumai. Tačiau trečiajam asmeniui statybos rangovei UAB „Kaunesta“ pradėjus vykdyti statybos darbus, nuo 2024 m. rugpjūčio 30 d. atsakovė pradėjo teigti, kad perduotas TDP turi trūkumų ir klaidų. Kilo šalių ginčas dėl TDP dalių dėl vandentiekio įvado, nuotekų išvadų, lietaus savitakinio tinklo, dyzelinio generatoriaus vietos ir pajungimo, dėl atsakovės pareigos pateikti sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimą, taip pat dėl TDP neatitikties specialiosioms žemės naudojimo sąlygoms. 2025 m. birželio 3 d. atsakovė informavo ieškovę, kad, vadovaudamasi sutarties 36 punktu, vienašališkai nutraukia sutartį. 2025 m. birželio 16 d. atsakovė skyrė ieškovei 6 499,50 Eur baudą ir apskaičiavo 6 499,50 Eur delspinigius. 2025 m. birželio 30 d. ieškovė gavo iš atsakovės sąskaitą faktūrą, kuria atsakovė nurodė įskaitanti priskaičiuotus delspinigius į atsakovės ieškovei už suteiktas statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugas mokėtiną sumą. 2025 m. liepos 3 d. atsakovė informavo ieškovę, kad nuo 2025 m. liepos 2 d. įtraukė ieškovę į nepatikimų tiekėjų sąrašą.

Ieškovės teigimu, atsakovė nepagrįstai nutraukė sutartį ir ieškovės atžvilgiu pritaikė kitas iš tokio nepagrįsto sutartinių santykių nutraukimo kylančias teisines pasekmes, nes: faktinė padėtis ir aplinkybės, kuriomis remdamasi atsakovė vienašališkai nutraukė šalių sudarytą pirkimo sutartį, neatitinka sutartyje įvardintų sąlygų, susijusių su vienašaliu sutartinių santykių nutraukimu; atsakovė plečiamai, sau naudinga linkme, tačiau ne pagal tikruosius sutarties šalių ketinimus, aiškino ir pritaikė sutarties 36 punkto nuostatas, susijusias su teise vienašališkai nutraukti sutartį dėl esminio jos pažeidimo; atsakovės teigiami TDP trūkumai nepateko į ieškovės sutartinės atsakomybės sritį, nes tai buvo papildomi, sutartimi nesulygti darbai. Ieškovė pažymėjo, kad 6 mėnesius nuo 2025 m. sausio mėn. iki 2025 m. birželio mėn. atsakovė nereiškė pastabų ar klausimų, o ieškovė sėkmingai teikė statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugas. Tokiais veiksmais atsakovė sukūrė ieškovei pagrįstą lūkestį, jog (nepagrįstų) pretenzijų ateityje nebereikš. Ieškovė taip pat argumentavo, kad nutraukus sutartį atsakovės priimti sprendimai taikyti netesybas (baudą ir delspinigius) ir atsakovės atliktas įskaitymas pripažintini neteisėtais bei negaliojančiais; atsakovės nurodytas delspinigių skaičiavimo pradžios momentas (2025 m. lapkričio 26 d.) nepagrįstas, o įskaitymas atliktas nesilaikant teisės aktuose nurodytų reikalavimų, nes atsakovė įskaitė nevykdytinus reikalavimus, kurių apmokėjimo terminai dar nebuvo suėję.

II. Pirmosios instancijos teismo sprendimo esmė

Kauno apygardos teismas 2026 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu ieškovės UAB „Panevėžio miestprojektas“ ieškinį atmetė, priteisė trečiajam asmeniui, nepareiškiančiam savarankiškų reikalavimų, UAB „Kaunesta“ iš ieškovės 3 000 Eur išlaidas advokato teisinei pagalbai apmokėti.

Teismas nustatė, kad ieškovė laimėjo atsakovės paskelbtą viešąjį pirkimą dėl projektavimo ir projekto vykdymo priežiūros paslaugos įsigijimo „Gydymo paskirties pastato, Kauno r. sav., Kulautuvos mstl., Akacijų al. 2, kapitalinio remonto projektas“ ir šalys 2021 m. birželio 4 d. sudarė pirkimo sutartį. 2024 m. balandžio 16 d. atsakovė su trečiuoju asmeniu UAB „Kaunesta“ pasirašė rangos sutartį, kuria rangovė, be kita ko, įsipareigojo perduoti ir užbaigti gydymo paskirties pastato kapitalinio remonto darbus pagal ieškovės parengtą techninį darbo projektą. Atsakovės teigimu, prasidėjus rangos darbams paaiškėjo, kad rangovė negali įgyvendinti

techninio darbo projekto sprendinių, nes jie neatitinka faktinių statybos sąlygų. 2025 m. birželio 3 d. atsakovė informavo ieškovę, jog, vadovaujantis sutarties 36 punktu, sutartis nuo 2025 m. birželio 13 d. vienašališkai nutraukiama, nes nepašalinti techninio darbo projekto trūkumai ir klaidos, nepateiktas sutarties reikalavimus atitinkantis sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimas.

Teismas konstatavo, kad šalys susitarė dėl projektavimo ir tyrinėjimo darbų rangos sudarymo (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.700 straipsnis), gydymo paskirties pastato kapitalinio remonto projektavimo paslaugų, kurios apėmė techninės užduoties parengimą, tyrinėjimus, statinio projektavimo užduotį, techninio darbo projekto rengimą, tam, kad gydymo paskirties pastatą būtų galima naudoti pagal jo tiesioginę paskirtį. Iš ieškovės parengtų techninių dokumentų matyti, jog, priešingai nei teigė atsakovė, paslaugos neapsiribojo vien pastato vidaus kapitalinio remonto darbais, tačiau apėmė ir rangos darbus, susijusius su statinį aptarnaujančiais išoriniais statiniais, įskaitant inžineriniais, esančiais lauke. Taigi, pagrindiniai veiksniai, kurie lėmė kapitalinio remonto projekto apimtį, buvo pastato, kaip vientisos vidaus ir išorės inžinerinių sistemų visumos, faktinis įvertinimas bei, atitinkamai, reikalingų statybos darbų parinkimas visapusiškam pastato funkcionavimui. Teismas pažymėjo, kad pagal Lietuvos Respublikos statybos įstatymo (toliau – Statybos įstatymas) 16 straipsnio 5 dalies 4 punktą projektuotojas privalo pataisyti statinio projektą pagal statytojo (užsakovo) pastabas, jeigu jos neprieštarauja normatyviniams statybos techniniams dokumentams ir normatyviniams statinio saugos ir paskirties dokumentams.

Teismas nustatė, kad ieškovė atsakovei darbus perdavė 2022 m. kovo 31 d. aktu Nr. CPO169646, parengtas projektas teigiamai įvertintas 2022 m. spalio 27 d. ekspertizės aktu, tačiau ieškovės parengtas techninis projektas turėjo trūkumų, kuriais atsakovė grindė sutarties nutraukimą. 1) Projekto sklypo plano (toliau – ir SP) dalyje nenurodyta dyzelinio generatoriaus įrengimo vieta, jo pajungimas prie elektros tinklo ir prie elektros automatinio rezervinio įvado skydo, kuris užtikrintų nepertraukiamą elektros tiekimą; teismas atmetė ieškovės teiginius, kad generatoriaus galingumo pakeitimas (nuo 100 kVA iki 200 kVA) atsirado dėl to, jog tik statybos metu gauti gesinimo siurblių gamintojo „Wilo“ duomenys, pagal kuriuos vieno siurblio paleidimo srovė siekia 210,6 A, o projektuotas generatorius to nepadengtų; teismo teigimu, už tokio trūkumo nepašalinimą gavus tikslius gamintojo techninius parametrus apie generatorių yra atsakingas projektuotojas. 2) Oro vėsinimo (šildymo) sistemoms prie vėdinimo kamerų AHU maksimalus atstumas tarp pirmo trišakio ir oro vėdinimo kameros AHU negali viršyti 40 m, tuo tarpu TDP ŠVOK dalyje esančioje aksonometrijoje maksimalus atstumas yra 81,5 m; taigi, sistema suprojektuota techniškai neteisingai ir pagal reikalavimus teisingai veikti negali; nepriklausomai nuo to, kad rengiant projektą buvo gauta informacija, tikėtina, iš UAB „Integruotos centralizuotos sistemos“ apie leistinus vamzdyno ilgius ir suprojektuoti ginčo sprendiniai juos atitiko, tačiau vėliau projektuotojai gavus pagrįstą informaciją iš gamintojo „CLIVET S.p.A“ atstovų apie tai, kad sistema neveiks, projektas turėjo būti keičiamas ieškovės sąskaita, nes ieškovė yra atsakinga už savo sprendinių realų įgyvendinimą, nepriklausomai nuo to, jog keičiasi aplinkybės. 3) Projekto vandens ir nuotekų sistemų (toliau – VN) dalies brėžinyje P6938-TDP-VN-B.01 nurodyta, kad esamo vandentiekio įvado vamzdžio diametras yra D110, tačiau faktiškas esamas vandentiekio įvado vamzdžio diametras D50; buvo būtina arba pakeisti vandentiekio sprendinius pastato viduje, arba suprojektuoti keičiamą vandentiekio įvadą keičiant įvado vamzdyno, esančio lauke, faktinį diametrą į projektinį, nes priešingu atveju nebus užtikrintas pakankamas vandens debitas, t. y. įgyvendinus projekto sprendinius pastato vandentiekio sistema neveiks. 4) VN dalyje nuotekų išvadai suprojektuoti į ten, kur nėra jokių nuotekų tinklų ir jie nepajungti į esamus nuotekų tinklus; buvo būtina perprojektuoti statinio vidaus nuotekų tinklus arba juos sujungti papildomu vamzdynu į esamus nuotekų tinklus. 5) Projekto VN dalyje sklypo sutvarkymo plane su vandentiekio tinklais P6938-TDP-LVN-B.01 lietaus savitakinis tinklas, taip pat šio tinklo šulinys Nr. LŠ34A, suprojektuotas esamo pastato viduje; lietaus savitakinis nuotekų tinklas negali būti projektuojamas pastato viduje, nes ten jo įrengti neįmanoma ir tai neatitinka saugumo reikalavimų. 6) Projekto bendrojoje dalyje pateiktos aplinkos fotonuotraukos patvirtina, kad aplink

pastatą augą ilgametės pušys; Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Miškų kontrolės departamento Kauno miškų kontrolės skyrius 2025 m. sausio 15 d. atliko patikrinimą ir nustatė, jog projekto VN dalyje sklypo sutvarkymo plane su vandentiekio tinklais P6938-TDP-LVN-B.01 numatyti įrengti priešgaisriniai rezervuarai su jų pajungimo tinklais pateko į miško žemę, tačiau nebuvo parengtas ir į projektą neinkorporuotas vidinės miškotvarkos projektas, todėl ši projekto dalis pažeidžia specialiąsias žemės naudojimo sąlygas. Teismas nustatė, kad ieškovė neįvykdė atsakovės prašymų ištaisyti nurodytus projekto trūkumus, jie buvo ištaisyti kito projektuotojo.

Teismas nustatė, kad ieškovė netinkamai vykdė sutarties dalį dėl statinio projekto vykdymo priežiūros. Teismo vertinimu, atsakovė įrodė, jog ieškovė pažeidė sutarties 11.18.6 papunktyje nustatytą pareigą lankytis darbų vietoje esant būtinybei, užsakovės kvietimu, pareigą spręsti su statinio projekto sprendinių įgyvendinimu susijusius klausimus, organizuoti pastebėtų statinio projekto sprendinių klaidų taisymą (Statybos techninio reglamento (toliau – STR) 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ 91.1 ir 91.4. papunkčiai). Būtinybę lankytis darbų vietoje lėmė nustatyti projekto trūkumai, kurių ieškovė nepripažino ir nereagavo kaip į projekto klaidas Statybos įstatymo 16 straipsnio 5 dalies 4 punkte nustatyta tvarka; ieškovė sistemingai nesilankė darbų atlikimo vietoje bent vieną kartą per mėnesį sutartyje nustatyta tvarka.

Teismas pripažino, kad ieškovė nepateikė sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimo (sutarties 49 punktas). 2024 m. spalio 9 d. raštu Nr. (33.200 Mr.) R-3513 atsakovė informavo ieškovę apie 2021 m. birželio 9 d. laidavimo draudimo rašto galiojimą iki 2024 m. liepos 7 d. Ieškovė nurodė, kad laidavimo rašto galiojimas nepratęstas dėl to, jog atsakovė nebendradarbiavo, t. y. nepateikė draudikui patvirtinimo apie tinkamą sutarties vykdymą. Teismas įvertino, kad sutarties 49 punkto pažeidimas yra esminis sutarties pažeidimas, nes sutarties įvykdymo užtikrinimas yra projektuotojo pareiga, nukreipta erga omnes (prieš visus) (Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) 42 straipsnis, Statybos įstatymo 41 straipsnio 1 dalis, 42 straipsnio 14 dalis), kurios vykdymo negalima nei pakeisti šalių susitarimu, nei nevykdyti.

Teismas nustatė, kad 2025 m. birželio 3 d. atsakovės pranešime dėl sutarties nutraukimo buvo nurodyta, jog tiekėja informuojama (įspėjama), kad sutartis 2025 m. birželio 13 d. bus vienašališkai nutraukta, vadovaujantis sutarties 36 punktu, tiekėjai daugiau kaip 30 dienų nevykdant savo sutartinių įsipareigojimų, atsižvelgiant į tai, jog tiekėjai buvo siųsti įspėjimai (2024 m. spalio 9 d., 2024 m. lapkričio 12 d.) su nurodytu protingu terminu pašalinti TDP trūkumus, pateikti sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimą (sutarties 48, 49 punktai), tačiau tiekėja sutartinių įsipareigojimų nevykdo, t. y. pažeidžia sutarties 11.5, 11.7, 11.17, 11.18, 11.18.6, 11.27 papunkčių nuostatas. Teismas nusprendė, kad iš sutarties turinio (36 punkto) matyti, jog šalys susitarė dėl vienašalio sutarties nutraukimo esant tokiems pagrindams: 1) dėl esminio jos pažeidimo (sutarties 1.7 papunktis); 2) jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų; 3) jei atsiranda sutarties 37.1–37.5 papunkčiuose nurodytos aplinkybės. Teismas nurodė, kad pirmas iš nurodytų sutarties nutraukimo pagrindų šalių apibrėžtas sutarties 1.7 papunktyje ir nevertintina, ar ši nuostata atitinka CK 6.217 straipsnio 2 dalies kriterijus; tuo tarpu siekiant pasinaudoti sutarties 36 punkte įtvirtintais antru ir (ar) trečiu sutarties nutraukimo pagrindu turi būti (individualiai) nustatyti CK 6.217 straipsnio 2 dalies kriterijai. Teismas konstatavo, kad atsakovė sutartį nutraukė pirmu ir antru pagrindu. Teismas nurodė, jog nors atsakovė 2025 m. birželio 3 d. pranešime ir nepakartojo 2024 m. spalio 9 d. ir 2024 m. lapkričio 12 d. raštuose nurodytų faktinių aplinkybių dėl vykdymo priežiūros vadovo pareigų (ne)vykdymo, iš pranešime nurodyto sutarties 11.18.6 papunkčio aišku, kad sutartis nutraukiama ir šiuo pagrindu. Įvertinęs nurodytas aplinkybes, teismas konstatavo, kad atotrūkis tarp pažadėtos prievolės ir realiai įvykdytos yra didelis, todėl ieškovės veiksmus kvalifikavo esminiu sutarties pažeidimu pagal sutarties 36 punkte įtvirtintus du pagrindus (CK 6.217 straipsnio 2 ir 5 dalys).

Teismas atmetė ieškovės teiginius, kad atsakovė savo veiksmais sukūrė ieškovei pagrįstą lūkestį, jog atsakovė sutiko su ieškovės pozicija ir leido suprasti, kad jokių (nepagrįstų) pretenzijų ateityje nebereikš. Teismas

konstatavo, kad nepriklausomai nuo to, jog ieškovė formaliai parengė dokumentus pagal paslaugų grafiką, iš esmės ieškovė ilgiau nei 30 dienų nevykdė sutartinių įsipareigojimų, šie įsipareigojimai buvo esminiai, ieškovė buvo įspėta nuo 2024 m. rugpjūčio 30 d. ir suteiktas terminas iki 2024 m. lapkričio 25 d. pašalinti sutarties pažeidimus. 2025 m. sausio 24 d. atsakovė informavo ieškovę apie darbus miško žemėje pagal ieškovės parengtą projektą; nustatyta, kad pagal parengtą techninį darbo projektą nebuvo galima atlikti statybos darbų; 2025 m. kovo 31 d. pakartotinė TDP ekspertizė patvirtino, jog projektas teisiškai laikomas nebaigtu ir nepatvirtintu. Ieškovė visą laiką nepripažino, kad privalo ištaisyti projekto klaidas, nes laikė, jog tai yra papildomi darbai, todėl ieškovės pozicija dėl sutartinių įsipareigojimų vykdymo neabejotinai leido atsakovei padaryti išvadą, kad ji negaus to, ką tikėjosi gauti sudarydama sutartį.

Teismas konstatavo, kad nenustačius sąlygų pripažinti sutarties nutraukimą nepagrįstu ir neteisėtu, nėra pagrindo nagrinėti klausimų dėl ieškovės sprendimų įtraukti ieškovę į nepatikimų tiekėjų sąrašą, taikyti netesybas, atlikti įskaitymą pagrįstumo (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 185 straipsnis).

III. Apeliacinio skundo ir atsiliepimų į jį argumentai

Apeliaciniu skundu ieškovė UAB „Panevėžio miestprojektas“ prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2026 m. rugpjūčio 3 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį patenkinti; alternatyviai, netenkinus pirmojo reikalavimo – jeigu apeliacinės instancijos teismas nuspręstų, kad dėl neišnagrinėtų reikalavimų ar neištirtų įrodymų negalima priimti naujo sprendimo – panaikinti skundžiamą sprendimą ir perduoti bylą arba jos dalį pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo; priteisti bylinėjimosi išlaidas. Apeliacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:

Apeliantė neginčija techninių aplinkybių, kurias teismas pripažino nustatytomis, kiek tai susiję su atskirų TDP sprendinių neatitikimu faktinei situacijai kaip tokiu; apeliacinis skundas grindžiamas tuo, kad teismas: (i) nepagrįstai išplėtė atsakovės pranešime nurodyto sutarties nutraukimo pagrindo ribas; (ii) neįvertino, jog dalis nurodytų aplinkybių nepatenka į ieškovės sutartinę atsakomybę; (iii) kiekvieną iš likusių epizodų nepagrįstai automatiškai pripažino esminiu sutarties pažeidimu, neatlikęs individualaus proporcingumo vertinimo; (iv) nepasisakė dėl bylai esminės reikšmės turinčių argumentų.

Teismas nepagrįstai išplėtė pranešime dėl sutarties nutraukimo nurodyto nutraukimo pagrindo ribas. Aiškindamas sutarties 36 punktą, teismas padarė išvadą, kad jis apima ne tik sutarties 1.7 papunktyje apibrėžtą terminų praleidimą, bet ir savarankišką, platesnį pagrindą – atvejį, „jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų“, kurį teismas įvertino pagal CK 6.217 straipsnio 2 dalies kriterijus. Tačiau pranešime nurodytas sutarties nutraukimo teisinis pagrindas buvo suformuluotas siaurai ir konkrečiai: sutarties 36 punktas siejamas su sutarties 1.7 papunkčiu, kuris esminį pažeidimą apibrėžia kaip paslaugų teikimo termino pagal grafiką praleidimą ilgiau nei 30 dienų. Nei bendroji CK 6.217 straipsnio 2 dalies esminio pažeidimo doktrina, nei kita sutarties 36 punkto dalis pranešime tiesiogiai neįvardyta. Teismo pateikta platesnė sutarties 36 punkto apimtis nebuvo savaime akivaizdi pranešimą gavusiai ieškovei. Atsakovė ginčo metu plėtė poziciją dėl to, kuris konkrečiai sutarties 36 punkto pagrindas taikomas ir kokie konkretūs epizodai jį pagrindžia. Tokia vienašališko sutarties nutraukimo pagrindo raida, kuria vadovavosi teismas, pažeidžia CK 6.218 straipsnyje bei kasacinio teismo praktikoje įtvirtintą pranešimo aiškumo ir konkretumo standartą, todėl savaime sudaro pagrindą pripažinti sutarties nutraukimą neteisėtu.

Teismas nepagrįstai išplėtė ieškovės sutartinės atsakomybės ribas. Teismas sistemiškai netyrė šios bylos baigčiai lemiamos reikšmės turinčios aplinkybės – kokia buvo ieškovės, kaip projektuotojos, sutartinių įsipareigojimų riba, o kiekvieną aptartą epizodą (nepagrįstai) įvertino taip, tarsi jis savaime patektų į ieškovės atsakomybės sritį.

Dalis teismo pažeidimais įvardintų aplinkybių (atliktinų darbų) nepateko į ginčo sutarties apimtį. Pagal techninės užduoties 5 punktą visos pastate esančios inžinerinės sistemos (šildymas, vandentiekis, nuotekos, elektros instaliacija) turėjo būti atnaujinamos pasijungiant prie esamų įvadų – išvadų; techninės užduoties 12 punkte („Projektavimo paslaugų apimtis“) lauko inžinerinių tinklų projektavimas neminimas. Šią sutartinę ribą patvirtina 2021 m. spalio 5 d. statinio dalies apžiūros aktas, kuriame lauko inžineriniai tinklai nurodyti kaip neapžiūrėti ir nevertinti, bei 2020 m. spalio 13 d. Nekilnojamojo turto registro išrašas, kuriame registruotų vandentiekio ir nuotekų tinklų nebuvo (jie pradėti registruoti tik 2026 m. vasario 23 d.), o objektas, kurio teisiškai nebuvo, negalėjo būti nei apžiūrėtas, nei įtrauktas į projektavimo apimtį. Teismo posėdyje apklausta liudytoja E. L., projekto vandentiekio ir nuotekų šalinimo dalies vadovė, patvirtino, kad užduoties projektuoti lauko tinklus užsakovė nepateikė, pastato vidaus vandentiekio diametras D110 apskaičiuotas teisingai, įvertinus realų vandens tiekimo poreikį; neturint informacijos apie lauko tinklus, projekte standartiškai nurodyta, kad prisijungimo vieta tikslinama vietoje – tai įprasta ir atsakinga projektavimo praktika. Taigi, pastato vidaus sistema D110 suprojektuota teisingai, o lauko tinklas turi būti perdaromas, tačiau lauko tinklai nėra ieškovės atsakomybė pagal sutartį. Darbų pakeitimo akte Nr. 2025/01/27 tiesiogiai konstatuojama, kad „Projekte P/6938-TDP nenumatytas lauko buitinių nuotekų tinklų keitimas“, nurodyta, jog atsakovė užsakė atskirą lauko buitinių nuotekų kanalizacijos projektą Nr. VS-25/001-TDP-LVN. Taigi, jeigu TDP neapėmė lauko tinklų keitimo, o šis keitimas buvo objektyviai reikalingas, tai reiškia, kad šio klausimo sprendimas nebuvo TDP dalykas. Techninės užduoties 12 punkte lauko lietaus nuotekų tinklų projektavimas, keitimas ar rekonstrukcija taip pat nenurodyti kaip ieškovės sutartinių paslaugų dalis; be to, teiginį, jog ieškovė atsisakė ištaisyti suprojektuoto lietaus savitakinio tinklo klaidą, atsakovė įrodinėjo nesusijusiu su savitakiniu lietaus nuotekų tinklu susirašinėjimu dėl priešgaisrinių rezervuarų vietos. Nors techninę užduotį faktiškai parengė ieškovė, jos patvirtinimu atsakovė pripažino techninės užduoties turinį pakankamu ir tinkamu, todėl netiesiogiai patvirtino, kad Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įtraukimas nebuvo laikomas būtinu. Teismas, spręsdamas dėl suprojektuotų priešgaisrinių rezervuarų vietos (ne)patekimo į miško žemės plotą, rėmėsi tik bendro pobūdžio duomenimis – visam sklypui taikoma NTR sąlyga ir bendromis projekto fotonuotraukomis, tačiau nepagrįstai nevertino TDP brėžinio, kuriame miško žemės riba pažymėta taškine linija ir rezervuarų vieta į miško žemės plotą nepatenka. Teismas neįvertino, kad net jeigu ieškovė buvo atsakinga už projekto atitiktį specialiosioms žemės naudojimo sąlygoms ir priešgaisriniai rezervuarai pateko į miško žemę, šis klausimas buvo išspręstas 2025 m. sausio mėnesį, t. y. gerokai iki sutarties nutraukimo, šalių bendru sutarimu: Darbų pakeitimo aktu Nr. 2025/01/27 visi proceso dalyviai patvirtino naują rezervuarų vietą raštu – ieškovė pritardama el. laiške, atsakovė 2025 m. vasario 25 d. inicijuodama suderinimą su AAD (Aplinkos apsaugos departamentu), trečiasis asmuo – pasirašydamas Darbų pakeitimo aktą. Pagal sutarties 76–77 punktus užsakovė turėjo įforminti šio pakeitimo įrašymą į projektą; jei ji to nepadarė, tai negali būti laikoma ieškovės kalte.

Teismas nepagrįstai kiekvieną iš likusių – patenkančių į sutarties dalyko apimtį – epizodų pripažino esminiu sutarties pažeidimu, nė vienam jų nepritaikė CK 6.217 straipsnio 2 dalies 1–5 punktuose įtvirtintų kriterijų, be kita ko, abiejų šalių kaltės, o tik apsiribojo bendra nekonkretizuota formule, kad pažeidimas „atitinka esminio sutarties pažeidimo kriterijus“.

Teismas tinkamai neįvertino aplinkybės, kad TDP parengimo laikotarpiu jame pateikti rekuperacinės vėdinimo sistemos sprendiniai buvo tinkami, tuo metu galiojęs leistinas ilgiausias ekvivalentinis ilgis siekė 90,00 m., o suprojektuotas – 83,00 m. Tik vėliau, pasikeitus įrangos modeliams ir 2024 m. įsigaliojus ES F-dujų reglamentui (ES) 2024/573, pasikeitė ir leistini parametrai. Teismas nepaaiškino, kodėl aplinkybė, kad 2022 m. projekto rengimo metu UAB „Integruotos centralizuotos sistemos“ buvo oficialus „CLIVET“ atstovas ir pateikė informaciją apie tuo metu leistinus vamzdyno ilgius, nepaneigia apeliantės kaltės arba nekelia pagrįstų abejonių dėl pažeidimo kvalifikavimo kaip esminio. Be to, vienintelis atsakovės poziciją dėl aptariamo TDP sprendinio trūkumo buvimo pagrindžiantis įrodymas yra konkretaus gamintojo atstovo komercinė pozicija,

grindžiama pasikeitusiu reglamentavimu. Pagal STR 1.04.04:2017 42 punktą paaiškėjus, kad anksčiau tinkamai suprojektuoto sprendinio nebegalima įgyvendinti dėl vėliau pasikeitusio reguliavimo, užsakovei tenka pareiga patvirtinti papildomą techninę užduotį ir sudaryti su projektuotoju papildomą susitarimą dėl sprendinio pakeitimo, to nagrinėjamu atveju nebuvo.

Teismas nurodė, kad projekte nebuvo numatyta generatoriaus įrengimo vieta, tačiau pripažino, jog apeliantė 2024 m. spalio 17 d. raštu patvirtino generatoriaus pastatymo vietą. Teismas turėjo atskirti tris savarankiškus klausimus – generatoriaus vietos nurodymą, jo pajungimo sprendinius ir galios parinkimą – bei nustatyti, kuri šios situacijos dalis egzistavo projekto rengimo metu, kuri atsirado vėliau dėl statybos metu gautų naujų gamintojo duomenų, ir ar likusio sprendinio nepakankamumas (jei toks buvo) galėjo būti pašalintas projekto vykdymo priežiūros metu. Šių aplinkybių nenustačius, išvada dėl esminio sutarties pažeidimo yra nepakankamai motyvuota.

Teismas nepagrįstai konstatavo statinio projekto vykdymo priežiūros pareigų pažeidimą. Nepagrįsta teismo išvada, kad apeliantė „sistemingai nesilankė net vieną kartą per mėnesį“. Teismas nenurodė, kokiais konkrečiais mėnesiais buvo pažeistas sutarties 11.18.6 papunktyje nustatytas minimalus periodiškumas, kokie apsilankymai buvo privalomi pagal suderintą grafiką, kurie atsakovės kvietimai nebuvo įvykdyti ir kokie konkretūs neigiami padariniai kilo dėl kiekvieno tariamo neatvykimo. Nenustačius šių aplinkybių, negalima daryti išvados, kad projekto vykdymo priežiūros klausimas savaime sudarė esminį sutarties pažeidimą.

Teismas nepagrįstai neįvertino atsakovės atsakomybės dėl sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimo nepateikimo. Apeliantė 2024 m. lapkričio 13 d. raštu informavo atsakovę apie draudiko nurodytą pratęsimo sąlygą – būtinybę pateikti užsakovo patvirtinimą dėl pretenzijų pagal laidavimo raštą nebuvimo. Teismas neišanalizavo, ar konkrečiu atveju atsakovė, kaip kreditorė ir sutarties šalis, turėjo pareigą bendradarbiauti, suteikti informaciją, sudaryti sąlygas užtikrinimui pratęsti arba bent motyvuotai atsakyti į apeliantės pranešimą apie objektyvią pratęsimo kliūtį. Be to, nenustatyta, ar dėl užtikrinimo nepratęsimo atsakovė faktiškai patyrė žalą, kurios nebūtų galima pašalinti kitu būdu, ir kodėl šis formalus užtikrinimo termino klausimas reiškė esminį pasitikėjimo praradimą, kad sutarties išsaugojimas tapo neįmanomas.

Teismas neatsižvelgė į tai, kad sutartis buvo vykdoma nuo 2021 m. birželio 4 d., t. y. beveik ketverius metus iki nutraukimo. Per šį laikotarpį ieškovė laiku parengė ir perdavė techninę užduotį bei prisijungimo sąlygoms gauti reikalingus dokumentus, kurie buvo priimti be pastabų, techninį darbo projektą, taip pat priimtą be pastabų ir teigiamai įvertintą 2022 m. spalio 27 d. ekspertizės išvadose. Rangos darbai pagal šį projektą vykdomi iki šiol. Šiomis aplinkybėmis mechaniškas pavienių, techniškai nedidelės apimties nesklandumų sudėjimas į atskirus „esminius pažeidimus“, kurių bet kuris vienas, teismo požiūriu, pakankamas sutarčiai nutraukti, neatitinka kasacinio teismo suformuluoto reikalavimo vertinti, ar nukentėjusi šalis negavo didžiosios sutarties vykdymo rezultato dalies, o ne vieno ar kito pavienio epizodo.

Teismas nepasisakė dėl bylai esminės reikšmės turinčios ieškovės nurodytos aplinkybės, kad tikroji sutarties nutraukimo bei su tuo susijusių atsakovės veiksmų (baudos ir delspinigių skyrimo, įtraukimo į nepatikimų tiekėjų sąrašą) priežastis buvo ne tariami techninio darbo projekto trūkumai, o rangovės UAB „Kaunesta“ per mažai įvertinta rangos darbų kaina; atsakovė bei rangovė turėjo ekonominį interesą projekte nustatytus sprendinius vertinti kaip trūkumus, dėl kurių būtų galima reikalauti papildomų darbų ar pakeisti paslaugų teikėją. Teismas neatsižvelgė į tai, kad statybos rangos sutartis sukuria tiesioginį finansinį mechanizmą, kuriuo rangovo pastabų dėl TDP sprendinių kvalifikavimas „klaidomis“ (o ne pageidavimais ar įprasta komercine rizika) transformuojasi į rangovo teisę gauti papildomą apmokėjimą (sutarties 70.1.4, 71.3, 72.5 papunkčiai), jei TDP sprendiniai koreguojami dėl „aiškiai įrodomų praleidimų, neatitikimų ar klaidų“ (Sutarties 72.2 papunktis), tokie darbai kvalifikuojami kaip papildomi darbai, už kuriuos rangovei priklauso papildomas atlygis. Reikšminga ir tai,

kad, praėjus keliems mėnesiams po sutarties nutraukimo, dar iki ieškovės įtraukimo į nepatikimų tiekėjų sąrašą, atsakovė sudarė naują statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų sutartį su kitu tiekėju, ir tai atliko ne atviro konkurso, o mažos vertės pirkimo neskelbiamų derybų būdu. Tiek nepatikimų tiekėjų sąrašo pranešimas, tiek naujos sutarties sudarymas atlikti 2025 m. liepos 2 d. Toks sutapimas, kartu su pasirinktu neskelbiamų derybų būdu, sudarė pagrindą teismui išsamiai patikrinti, ar atsakovė dar iki sutarties nutraukimo nebuvo priėmusi sprendimo pakeisti apeliantę kitu tiekėju ir ar projekto trūkumai nebuvo naudojami kaip formalus jau priimto sprendimo pagrindimas.

Teismas nepagrįstai atmetė ieškovės argumentą, kad atsakovės pusmetį (nuo 2025 m. sausio iki birželio mėn.) trukęs susilaikymas nuo naujų pastabų ar pretenzijų dėl tariamų projekto trūkumų sukūrė ieškovei pagrįstą lūkestį, jog ginčas dėl šių trūkumų yra išspręstas arba nebeaktualus.

Teismas, vertindamas 2025 m. kovo 31 d. ekspertizės akto Nr. 1674-EA-2323 įrodomąją galią, nepasisakė nei dėl esminio proceso teisingumo aspekto (kad ieškovė nebuvo įtraukta į šios ekspertizės atlikimą), nei dėl metodologinio patikimumo (ekspertizės akte nenurodyta, pagal kokios redakcijos normatyvinius dokumentus TDP buvo vertinamas, atsižvelgiant į tai, kad TDP parengtas 2022 m.) klausimų, nei – svarbiausia – dėl to, kad 2025 m. kovo 31 d. ekspertizė nekonstatuoja nė vieno iš konkrečių trūkumų, kuriais atsakovė grindžia sutarties nutraukimą. Teismo išvados, grindžiamos šia ekspertize kaip vienu iš sutarties nutraukimo pagrįstumo įrodymų, laikytinos nepagrįstomis.

Visi ieškinio reikalavimai (dėl ieškovės įtraukimo į nepatikimų tiekėjų sąrašą, baudos, delspinigių taikymo, tarpusavio priešpriešinių reikalavimų įskaitymo pripažinimo negaliojančiu ir skolos priteisimo bei procesinių palūkanų) yra tiesiogiai ir išimtinai priklausomi nuo pagrindinio reikalavimo dėl sutarties nutraukimo pagrįstumo. Pastarasis buvo išspręstas pažeidžiant tiek materialiosios, tiek proceso teisės normas, todėl visi šie reikalavimai kartu su pagrindiniu reikalavimu laikytini atmestais nepagrįstai, ir turi būti tenkinami.

Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija atsiliepime į apeliacinį skundą prašo ieškovės apeliacinį skundą atmesti. Atsakovė nurodo, kad skundžiamas teismo sprendimas yra priimtas visapusiškai išnagrinėjus byloje pateiktus įrodymus ir aplinkybes, tinkamai motyvuotas, priimtas tinkamai pritaikius įrodymų tyrimo ir vertinimo taisykles, teisingai aiškinant ir taikant materialinės teisės normas, yra pagrįstas ir teisėtas, todėl turi būti paliktas nepakeistas. Teismas pagrįstai nusprendė, kad sutarties 36 punktas reglamentuoja vienašalio sutarties nutraukimo atvejus, kai sutarties pažeidimas yra esminis ir, priešingai nei teigia ieškovė, atsakovė neišplėtė sutarties nuostatų dėl esminio pažeidimo aiškinimo bei taikymo. Atsakovės pranešimas apie vienašalį sutarties nutraukimą buvo išsamus, motyvuotas, konkretus ir pagrįstas, o apeliantė iš šio rašto turinio galėjo aiškiai suprasti, dėl kokių priežasčių priimtas sprendimas nutraukti sutartį. Teismas išsamiai, argumentuotai ir individualiai įvertino kiekvieną apeliantės parengto TDP klaidą, nustatytas klaidas individualiai siejo su sutarties apimtimi ir apeliantės atsakomybės riba. Apeliantė pagal sutarties 11.7 ir 11.18.6 papunkčius, Statybos įstatymo 16 straipsnio 5 dalies 4 punktą, projekto vykdymo priežiūrą reglamentuojančias STR 1.06.01:2016 nuostatas privalėjo bendradarbiauti, operatyviai spręsti projekto įgyvendinimo klausimus ir tinkamai įforminti reikalingus sprendinių pakeitimus. Teismas pagrįstai konstatavo, kad už sutarties įvykdymo užtikrinimo nepateikimą yra atsakinga apeliantė, nes apeliantė nepateikė įrodymų, jog laiduotojas reikalavo pateikti konkretaus turinio informaciją arba pateikti informaciją apie prievolių vykdymą.

Trečiasis asmuo UAB „Kaunesta“ atsiliepime į apeliacinį skundą prašo ieškovės apeliacinį skundą atmesti, priteisti bylinėjimosi išlaidas. Nurodo, kad pirmosios instancijos teismas visapusiškai ištyrė ir įvertino byloje esančius įrodymus, priėmė teisėtą bei pagrįstą sprendimą, o apeliaciniame skunde aptarti motyvai skundžiamam sprendimui, jo (ne)pagrįstumui įvertinti, neturi faktinės ir (ar) teisinės reikšmės.

Motyvuojamoji dalis

Teisėjų kolegija konstatuoja:

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos aplinkybės, argumentai ir išvados

CPK 320 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindas bei absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų patikrinimas. Apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą neperžengdamas apeliaciniame skunde nustatytų ribų, išskyrus kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai (CPK 320 straipsnio 2 dalis). Apeliacinės instancijos teismas taip pat ex officio (pagal pareigas) patikrina, ar nėra CPK 329 straipsnyje nurodytų absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų. Taigi, bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas sudaro apeliacinio skundo faktinis ir teisinis pagrindas bei absoliučių sprendimo negaliojimo pagrindų patikrinimas.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, išnagrinėjusi šią bylą apeliacine tvarka, nenustatė absoliučių pirmosios instancijos teismo sprendimo negaliojimo pagrindų ir (ar) aplinkybių, dėl kurių turėtų būti peržengtos apeliaciniame skunde ir atsiliepimuose į jį nustatytos ribos (CPK 320 straipsnio 2 dalis, 329 straipsnio 2 dalis).

Nagrinėjamu atveju apeliacijos objektas – Kauno apygardos teismo 2026 m. rugpjūčio 3 d. sprendimas, kuriuo teismas atmetė ieškovės UAB „Panevėžio miestprojektas“ ieškinį atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl šalių 2021 m. birželio 4 d. sudarytos pirkimo sutarties Nr. CPO169646 (Nr. SR-447) dėl techninio darbo projekto „Gydymo paskirties pastato Akacijų al. 2, Kulautuvos mstl., Kauno r. sav., kapitalinio remonto projektas“ parengimo ir statinio projekto vykdymo priežiūros paslaugų nutraukimo pripažinimo neteisėtu ir sprendimo panaikinimo, sprendimų įtraukti ieškovę į nepatikimų tiekėjų sąrašą, taikyti netesybas ir įskaityti tarpusavio reikalavimus pripažinimo neteisėtais, skolos už atliktus darbus, procesinių palūkanų priteisimo.

Ieškovė argumentavo, kad atsakovės sprendimas nutraukti sutartį neteisėtas, nes atsakovės pretenzijos dėl ieškovės parengto ir perduoto atsakovei techninio darbo projekto trūkumų nepagrįstos; atsakovė grindžia sutarties nutraukimą sutarties vykdymo ir projekto trūkumais, kurie nėra ieškovės atsakomybė ir (arba) nebuvo esminiai ir ieškovės buvo pašalinti; atsakovės pranešimas dėl sutarties nutraukimo buvo neaiškus; atsakovė nepagrįstai plačiai aiškina sutartyje nustatytus vienašalio sutarties nutraukimo pagrindus, kurie nagrinėjamu atveju nėra tenkinami, atitinkamai, atsakovė priėmė nepagrįstus ir neteisėtus sprendimus įtraukti ieškovę į nepatikimų tiekėjų sąrašą, taikyti ieškovei netesybas; atsakovės atliktas tarpusavio priepriešinių reikalavimų įskaitymas (atsakovės pritaikytų netesybų įskaitymas į atsakovės ieškovei už sutektas paslaugas mokėtinas sumas) neatitinka įstatymo reikalavimų, todėl ieškovei priteistinas 2 675,67 Eur atsakovės įsiskolinimas už pagal sutartį suteiktas paslaugas.

Pirmosios instancijos teismas nustatė ieškovės parengto techninio projekto trūkumus, susijusius su dyzelinio generatoriaus įrengimo vieta, rekuperacine vėdinimo sistema, vandentiekio įvado diametru, nuotekų išvado buvimo vieta, lietaus savitakinio tinklo suprojektavimu, priešgaisrinių rezervuarų buvimo vieta. Taip pat teismas konstatavo, kad ieškovė neįvykdė atsakovės prašymų ištaisyti nurodytus projekto trūkumus, netinkamai vykdė sutarties dalį dėl statinio projekto vykdymo priežiūros bei nepateikė sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimo. Teismas nustatė, kad sutarties 36 punkte šalys susitarė dėl vienašalio sutarties nutraukimo esant tokiems pagrindams: 1) dėl esminio jos pažeidimo (sutarties 1.7 papunktis); 2) jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų; 3) jei atsiranda sutarties 37.1–37.5 papunkčiuose nurodytos aplinkybės. Teismas nurodė, kad pirmas iš nurodytų sutarties nutraukimo pagrindų šalių apibrėžtas sutarties 1.7 papunktyje ir įvardintas esminiu, todėl nevertintina, ar ši nuostata atitinka CK 6.217 straipsnio 2 dalies kriterijus; siekiant

pasinaudoti sutarties 36 punkte įtvirtintais antru ir (ar) trečiu sutarties nutraukimo pagrindu turi būti (individualiai) nustatyti CK 6.217 straipsnio 2 dalies taikymo kriterijai. Įvertinęs nustatytas aplinkybes, teismas konstatavo, kad atotrūkis tarp pažadėtos ir realiai įvykdytos prievolės yra didelis, todėl ieškovės veiksmus kvalifikavo esminiu sutarties pažeidimu pagal sutarties 36 punkte įtvirtintus du pagrindus (CK 6.217 straipsnio 2 ir 5 dalis), sudariusius atsakovei teisėtą priežastį vienašališkai nutraukti sutartį.

Apeliaciniame skunde ieškovė teigia, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai išplėtė pranešime apie sutarties nutraukimą nurodyto faktinio ir sutartinio sutarties nutraukimo pagrindo (sutarties 36 punktas) ribas; netinkamai įvertino ir nustatė ieškovės sutartinių įsipareigojimų ir atsakomybės apimtį (vandentiekio įvado, nuotekų išvadų, lietaus savitakinio tinklo ir priešgaisrinių rezervuarų epizodai); kiekvieną iš likusių ir į ieškovės sutartinės atsakomybės apimtį įėjusių epizodų (rekuperacinės vėdinimo sistemos, dyzelinio generatoriaus, priešgaisrinių rezervuarų, TDP vykdymo priežiūros pareigų nevykdymo, sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimo nepateikimo epizodai) nepagrįstai automatiškai pripažino esminiu sutarties pažeidimu, neatliko individualaus proporcingumo vertinimo; be to, ieškovės teigimu, teismas nepagrįstai nepasisakė dėl bylai esminės reikšmės turinčių argumentų, susijusių su tikrąja sutarties nutraukimo priežastimi – atsakovės ir trečiojo asmens siekiu papildomus darbus įvardinti ieškovės atliktų darbų trūkumais ir taip išspręsti situaciją, susidariusią rangovei pasiūlius per mažas darbų atlikimo kainas. Argumentai dėl šių klausimų, nurodyti ieškovės apeliaciniame skunde ir atsakovės bei trečiojo asmens atsiliepimuose į jį, sudaro šios bylos nagrinėjimo dalyką.

Dėl sutarties nutraukimo teisinio pagrindo

Iš bylos medžiagos matyti, kad ginčo pirkimo sutarties 1.7 papunktyje įtvirtinta, jog esminiai pirkimo sutarties pažeidimai – tokie pažeidimai, kai tiekėjas ilgiau kaip 30 dienų vėluoja suteikti pirkimo sutarties reikalavimus atitinkančias paslaugas pagal paslaugų teikimo ir apmokėjimo grafiką dėl tiekėjo kaltės. Sutarties 36 punkte nustatyta, kad užsakovas ir tiekėjas turi teisę, įspėjęs kitą šalį prieš protingą terminą, o šiam suėjus ir papildomai įspėjus prieš 10 kalendorinių dienų, vienašališkai (be teismo) nutraukti pirkimo sutartį dėl esminio jos pažeidimo (šios sutarties 1.7 papunktis), jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų, taip pat jei atsiranda šios sutarties 37.1–37.5 papunkčiuose nurodytos aplinkybės. Atsakovė pranešime ieškovei dėl pirkimo sutarties nutraukimo nurodė, kad ieškovė buvo pakartotinai raginama organizuoti nurodytų techninio darbo projekto sprendinių trūkumų ir klaidų ištaisymą, pašalinti projekto trūkumus ir klaidas nustatytu terminu, pateikti sutarties įvykdymo užtikrinimą, tačiau tiekėja sutartinių įsipareigojimų nevykdo, t. y. pažeidžia sutarties 11.5, 11.7, 11.17, 11.18, 11.18.6, 11.27 papunkčių nuostatas; atsižvelgiant į tai ir tiekėjai daugiau kaip 30 dienų nevykdant sutartinių įsipareigojimų, vadovaujantis sutarties 36 punktu, tiekėja informuojama (įspėjama), kad sutartis po 10 kalendorinių dienų bus vienašališkai nutraukta.

Apeliaciniame skunde teigdama, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai išplėtė pranešime nurodytą sutarties nutraukimo pagrindą, apeliantė argumentuoja, jog teismas padarė nepagrįstą išvadą, kad sutarties 36 punktas apima ne tik 1.7 papunktyje apibrėžtą terminų praleidimą, bet ir savarankišką, platesnį pagrindą, t. y. atvejį, „jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų“, kurį teismas įvertino pagal CK 6.217 straipsnio 2 dalyje nustatytus esminio sutarties pažeidimo kriterijus. Apeliantės teigimu, pranešime nurodytas sutarties nutraukimo teisinis pagrindas buvo suformuluotas siaurai ir konkrečiai: sutarties 36 punktas siejamas su sutarties 1.7 papunkčiu, kuris esminį sutarties pažeidimą apibrėžia kaip paslaugų teikimo termino pagal grafiką praleidimą ilgiau nei 30 dienų; jokia kita teisės norma ar teisinė koncepcija pranešime tiesiogiai nebuvo įvardyta ir ieškovei negalėjo būti suprantama, o atsakovė tokį sutarties nutraukimo pagrindą suformavo tik bylos nagrinėjimo metu. Apeliantės teigimu, tokia vienašalio sutarties nutraukimo pagrindo kaita, kurią patvirtino pirmosios instancijos teismas, pažeidžia CK 6.218 straipsnyje bei kasacinio teismo praktikoje įtvirtintą pranešimo apie sutarties nutraukimą aiškumo ir konkretumo standartą, todėl sudaro savarankišką

pagrindą pripažinti sutarties nutraukimą neteisėtu. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, įvertinusi bylos medžiagą, pirmosios instancijos teismo motyvus, ginčo pirkimo sutarties bei pranešimo apie sutarties nutraukimą turinį, su apeliantės vertinimu ir argumentais nesutinka ir atmeta juos kaip nepagrįstus.

Pirma, nesutiktina su apeliantės pateikiamu sutarties 1.7 papunktyje numatyto sutarties nutraukimo dėl esminio sutarties pažeidimo pagrindo aiškinimu. Sutarties 1.7 papunktyje nustatyta, kad esminiai pirkimo sutarties pažeidimai – tokie pažeidimai, kai tiekėjas ilgiau kaip 30 dienų vėluoja suteikti pirkimo sutarties reikalavimus atitinkančias paslaugas pagal paslaugų teikimo ir apmokėjimo grafiką dėl tiekėjo kaltės. Sutarties 1.3 papunktyje įtvirtinta, kad paslauga(-os) – tai tiekėjo pagal sutartį teikiama(-os) paslauga(-os) ir jų techninės specifikacijos, užsakovo pasirinktos ir nurodytos pirkimo sutarties prieduose Nr. 1 ir Nr. 2. Taigi, kitaip nei pažymi apeliantė, esminį sutarties pažeidimą pagal sutarties 1.7 papunktį lemia ne tik paslaugų teikimo termino pagal grafiką praleidimas ilgiau nei 30 dienų, nes toks pažeidimas gali būti nustatytas nepaisant to, jog paslaugos suteiktos (perduotos) pagal nustatytą grafiką, tačiau nustatoma, kad jos neatitinka sutarties reikalavimų. Nagrinėjamu atveju būtent dėl to kilo šalių ginčas – atsakovės vertinimu, suteiktos paslaugos neatitinka pirkimo sutarties reikalavimų.

Perduotų darbų trūkumai gali paaiškėti ir po jų perdavimo. Kai šalių santykiams taikomos projektavimo rangą reglamentuojančios teisės normos, bendrosios rangos teisės normos taikomos subsidiariai, t. y. tiek, kiek nereguliuoja lex specialis (specialusis įstatymas) (CK 6.644 straipsnio 2 dalis) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. gegužės 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-228/2010). CK 6.703 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad projektuotojas (tyrinėtojas) atsako už netinkamą techninių dokumentų parengimą ar tyrinėjimo darbų atlikimą, taip pat už statinio statybos darbų perdirbimą dėl netinkamai atliktų projektavimo (tyrinėjimo) darbų arba netinkamai parengtų techninių dokumentų bei už darbų (dokumentų) trūkumus, kurie buvo nustatyti darbų pagal parengtus techninius dokumentus vykdymo metu ar priimant tyrinėjimo darbų rezultatą, ar naudojant šių darbų pagrindu sukurtą objektą; 2 dalyje įtvirtinta, kad jeigu nustatomi techninių dokumentų ar tyrinėjimo darbų trūkumai, rangovas privalo užsakovo reikalavimu neatlygintinai ištaisyti techninių dokumentų trūkumus ar iš naujo atlikti tyrinėjimo darbus bei atlyginti užsakovui nuostolius, jeigu rangos sutartis nenustato ko kita; 3 dalyje reglamentuota, kad įstatymai gali nustatyti privalomą projektų ekspertizę. Statybos įstatymo 16 straipsnio 4 punkte atitinkamai taip pat įtvirtinta, kad projektuotojas privalo pataisyti statinio projektą pagal statytojo pastabas, jeigu jos neprieštarauja normatyviniams statybos techniniams bei statinio saugos ir paskirties dokumentams, 5 punkte – pagal projekto ekspertizės akto privalomas pastabas. Tokia ieškovės pareiga buvo nustatyta ir šalių sutartyje (11.7 papunktis). Taigi, projektuotojas (tyrinėtojas) atsako už netinkamą techninių dokumentų parengimą ar tyrinėjimo darbų atlikimą, už darbų (dokumentų) trūkumus, kurie buvo nustatyti ne tik priimant tyrinėjimo darbų rezultatą, tačiau ir darbų pagal parengtus techninius dokumentus vykdymo metu, nepaisant to, kad buvo atlikta ekspertizė ir ja darbų trūkumai nebuvo nustatyti. Tokiu atveju – jeigu nustatomi techninių dokumentų ar tyrinėjimo darbų trūkumai – rangovas privalo užsakovo reikalavimu neatlygintinai ištaisyti techninių dokumentų trūkumus ar iš naujo atlikti tyrinėjimo darbus bei atlyginti užsakovui nuostolius, jeigu rangos sutartis nenustato ko kita. Taigi, tai, kad, kaip nurodo apeliantė, atsakovės užsakymu buvo atlikta bendroji projekto ekspertizė, gautas ekspertų teigiamas įvertinimas, atsakovė projektą patvirtino ir priėmė, ieškovės atsakomybės už tinkamą projekto parengimą ir pirkimo sutarties įvykdymą nepaneigia. Šiuo atveju tai, kad atlikta ekspertize trūkumai nebuvo nustatyti, iš dalies tik patvirtina, jog atsakovei trūkumai priėmimo metu nebuvo akivaizdūs. Taigi, net jeigu, ieškovės teigimu, sutartis galėjo būti nutraukta dėl esminio jos pažeidimo tik sutarties 1.7 papunkčio pagrindu ir tik jis buvo nurodytas pranešime dėl sutarties nutraukimo, šie apeliantės argumentai pagrindo daryti išvadą, jog pranešime nebuvo nurodytas tinkamas sutarties nutraukimo pagrindas, nesudaro.

Antra, teisėjų kolegija nenustatė pagrindo sutikti su apeliante, kad sutarties 36 punkte įtvirtinta vienašalio

sutarties nutraukimo galimybė siejama tik su esminiu sutarties pažeidimu, kaip tai apibrėžta sutarties 1.7 papunktyje. Byloje nustatyta, jog pranešime dėl sutarties nutraukimo buvo pakartota sutarties 36 punkto nuostata, kad „užsakovas ir tiekėjas turi teisę, įspėjęs kitą šalį prieš protingą terminą, o šiam suėjus ir papildomai įspėjus prieš 10 kalendorinių dienų, vienašališkai (be teismo) nutraukti pirkimo sutartį dėl esminio jos pažeidimo (šios sutarties 1.7 punktas), jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų <...>“, ir nurodyta, jog tiekėja informuojama (įspėjama), kad sutartis po 10 kalendorinių dienų, t. y. 2025 m. birželio 13 d., bus vienašališkai nutraukta, vadovaujantis sutarties 36 punktu, tiekėjai daugiau kaip 30 dienų nevykdant savo sutartinių įsipareigojimų, atsižvelgiant į tai, kad tiekėjai buvo siųsti įspėjimai (2024 m. spalio 9 d., 2024 m. lapkričio 12 d.) su nurodytu protingu terminu projekto trūkumams šalinti, tačiau tiekėja savo sutartinių įsipareigojimų nevykdo, t. y. pažeidžia sutarties 11.5, 11.7, 11.17, 11.18, 11.18.6, 11.27 papunkčių nuostatas. Taigi, pranešime expressis verbis (tiesiogiai, aiškiais žodžiais) buvo nurodyta, kad sutartis nutraukiama, nes įspėjimuose nurodytų aplinkybių pagrindu tiekėja pažeidžia sutarties 11.5, 11.7, 11.17, 11.18, 11.18.6, 11.27 papunkčių nuostatas daugiau kaip 30 dienų.

Vertinant, ar sutarties 36 punkto nuostata „<...> jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų <...>“ buvo nustatytas atskiras nuo sutarties 1.7 papunkčio sutarties nutraukimo pagrindas – „užsakovas ir tiekėjas turi teisę, įspėjęs kitą šalį prieš protingą terminą, o šiam suėjus ir papildomai įspėjus prieš 10 kalendorinių dienų, vienašališkai (be teismo) nutraukti pirkimo sutartį, jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų“, atsižvelgtina į tai, kad CK 6.193 straipsnyje, be kita ko, įtvirtinta, jog aiškinant sutartį, jeigu šalių tikrųjų ketinimų negalima nustatyti (kaip yra nagrinėjamu atveju, kilus šalių ginčui), tai sutartis turi būti aiškinama atsižvelgiant į tai, kokią prasmę jai tokiomis pat aplinkybėmis būtų suteikę analogiški šalims protingi asmenys; aiškinant sutartį, reikia atsižvelgti ir į įprastines sąlygas, nors jos sutartyje nenurodytos, taip pat kasacinio teismo praktiką, pagal kurią jei rašytinės sutarties tekstas yra neaiškus arba jis prieštarauja kitoms byloje nustatytoms aplinkybėms, teismas, aiškindamas tikrąjį sutarties turinį, turi nustatyti, ar lingvistinis sutarties turinio aiškinimas neprieštarauja tikrajai sutarties šalių valiai. Kokiomis aplinkybėmis remiantis aiškintina valia – kiekvienos konkrečios bylos dalykas. Jis priklauso nuo to, kokiomis aplinkybėmis, pagrįsdamos savo versiją dėl tikrosios valios, remiasi ir kokias aplinkybes įrodinėja šalys. Teismas dėl jų sprendžia remdamasis įrodymų pakankamumo taisykle. Tokiu atveju svarbiomis pripažįstamos visos aplinkybės, kuriomis remiantis gali būti nustatoma, dėl ko iš tikrųjų sudarydamos sutartį susitarė šalys; sisteminis sutarties aiškinimo principas reikalauja bet kurią sutarties sąlygą aiškinti atsižvelgiant į visą sutarties kontekstą; sutartis negali būti aiškinama tokiu būdu, jog kuri nors jos sąlyga apskritai netektų prasmės, taptų neįmanoma ją įvykdyti ar pasinaudoti iš jos kylančia teise (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. balandžio 4 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-110-823/2023, 59, 60 punktai).

Nagrinėjamu atveju sutarties 36 punkto ir 1.7 papunkčio lingvistinė ir sisteminė analizė patvirtina pirmosios instancijos teismo išvadą, kad 36 punkto nuostata „<...> jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų <...>“ buvo nustatytas atskiras nuo sutarties 1.7 papunkčio sutarties nutraukimo pagrindas. Tokia išvada daroma atsižvelgiant į tai, kad, pirma, 1.7 papunktyje įtvirtinta sąvoka „pirkimo sutarties reikalavimus atitinkančias paslaugas“ ir sąvoka „nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų“ nėra tapačios: sąvoka „paslaugos“ konkrečiai apibrėžta sutarties 1.3 papunktyje ir yra siauresnė nei (ne)tinkamo sutarties įvykdymo koncepcija, įtvirtinta CK 6.205 straipsnyje, kuriame numatyta, kad sutarties neįvykdymu laikomos bet kokios iš sutarties atsiradusios prievolės neįvykdymas, įskaitant netinkamą įvykdymą ir įvykdymo termino praleidimą. Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad pirkimo sąlygose atskirai neapibrėžus (nesusiaurinus) šios visuotinai suprantamos ir taikytinos sąvokos, jai suteiktina kaip įmanoma platesnė prasmė. Aptariama nuostata nėra santykinė (pavyzdžiui, pirkimo vertė), todėl jos konkretus turinys nepriklauso nuo vidutinio rūpestingo subjekto vertinimo ir tokios nuostatos taikymo skaidrumui nedaro įtakos viešojo pirkimo sąlygos apibrėžties detalumas; aptariama nuostata yra universalaus pobūdžio, todėl jos reikšmė (prasmė) nepriklauso nuo situacijų ar

konteksto, kuriame ji vartojama (naudojama), todėl tiekėjams galima taikyti viešojo pirkimo sąlygose išsamiai nedetalizuotą tokio reikalavimo turinį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. spalio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-328-469/2022, 25 punktas). Nagrinėjamu atveju pirkimo sutartyje nenustatyta, kad sąvoka „nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų“ reiškia tik esminį sutarties pažeidimą, kaip tai numatyta sutarties 1.7 papunktyje, o atskirai ši sąvoka nėra apibrėžta. Antra, pirkimo sutarties reikalavimų neatitinkančių paslaugų nesuteikimas 30 dienų sutarties 1.7 papunktyje nurodytas atskirai ir jis susietas su vėlavimu suteikti pirkimo sutarties reikalavimus atitinkančias paslaugas pagal paslaugų teikimo ir apmokėjimo grafiką, t. y. šiam pagrindui taikyti sąlyga „jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų“ nėra reikšminga. Nurodytą išvadą patvirtina ir tai, kad aptariami sutartyje nustatyti jos nutraukimo pagrindai atitinka nustatytus įstatyme, juos detalizuodami: CK 6.665 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, jog jeigu rangovas sutarties pažeidimų ar kitokių trūkumų per protingą terminą nepašalina arba trūkumai yra esminiai ir nepašalinami, užsakovas turi teisę nutraukti sutartį ir reikalauti atlyginti nuostolius. Taigi, įstatyme taip pat įtvirtinta tiek galimybė nutraukti sutartį dėl esminio jos pažeidimo (šalys gali sutartimi nustatyti, ką jos laiko esminiu sutarties pažeidimu), tiek ir galimybė nutraukti sutartį dėl pašalinamų trūkumų, jei rangovas jų nepašalina per protingą terminą (šalys sutartyje gali nustatyti, koks terminas atitinkamu atveju laikomas protingu). Atsižvelgiant į nurodytą, teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo vertinimu ir išvada, kad sutarties 36 punktas apima ne tik 1.7 papunktyje apibrėžtą terminų praleidimą, bet ir savarankišką, platesnį pagrindą sutarčiai nutraukti – atvejį, „jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų“.

Trečia, kaip nurodo apeliantė, kasacinio teismo praktikoje pareiškimas, kuriuo išreiškiama valia vienašališkai nutraukti sutartį, kvalifikuojamas kaip vienašalis sandoris (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. balandžio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-158-469/2019, 46 punktas), atitinkamai, jam taikomi sandorių formai ir turiniui keliami reikalavimai. Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad pranešimas kitai šaliai apie sutarties nutraukimą turi būti aiškus, konkretus, jame turi būti nurodytas sutarties nutraukimo pagrindas, sutarties nutraukimo data (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. kovo 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-208/2013), tačiau įstatyme nėra įtvirtinta, jog pranešime dėl sutarties nutraukimo turi būti nurodytas sutarties nutraukimo teisinis pagrindas – sutartis nutraukiama remiantis CK 6.217 straipsnio 1 ar 5 dalimi – jame tik turi būti išreikšta valia nutraukti sutartį ir pagrįsta, kokiomis aplinkybėmis (pa)grindžiamas sutarties nutraukimas, kurių pobūdis netiesiogiai ir nurodo, sutartis nutraukiama sutartyje ar įstatyme nustatytu pagrindu. Tokiu būdu, įvertinusi nurodytą sutarties nutraukimo faktinį pagrindą, su sutarties nutraukimu nesutinkanti šalis gali įgyvendinti savo teisę ginčyti tokį sprendimą, o tai, ar pranešime nurodytas sutarties nutraukimo pagrindas (ne)sudarė sutarties nutraukimo pagrindą pagal CK 6.217 straipsnio 1, 3 ar 5 dalį, yra šalių įrodinėjimo ir teisinio kvalifikavimo, kurį atlieka teismas kitai šaliai ginčijant sutarties nutraukimą, klausimas. Taigi, tai, kad pranešime nebuvo nurodyta, kad sutartis nutraukta CK 6.217 straipsnio 1 dalies pagrindu ir atsižvelgiant į straipsnio 2 dalyje įtvirtintus kriterijus, savaime nereiškia, jog sutartį nutraukusi šalis negali remtis šiuo teisiniu sutarties nutraukimo pagrindu teisme. Tokį vertinimą iš esmės patvirtina kasacinio teismo praktika (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. gruodžio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-588/2012). Kasacinio teismo praktikoje taip pat pažymėta, kad nors sutartinis nutraukimas ir nutraukimas dėl esminio pažeidimo yra savarankiški pagrindai, tačiau konkretūs pažeidimai gali atitikti abu pagrindus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2026 m. vasario 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-7-378/2026, 43 punktas).

Dėl sutarties nutraukimo faktinio pagrindo pranešime (ne)aiškumo

Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad pranešimas kitai šaliai apie sutarties nutraukimą (CK 6.218 straipsnio 1 dalis) turi būti aiškus, konkretus, jame turi būti nurodytas sutarties nutraukimo pagrindas, sutarties nutraukimo data, jis turi būti tinkamai įteiktas kitai šaliai. Tik tokiu atveju bus pagrindas konstatuoti, kad sutarties šalis savo teise nutraukti sutartį pasinaudojo sąžiningai ir teisėtai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. kovo 28

d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-208/2013). Analogiškai, sprendžiant apie pranešimo tinkamumą, svarbu nustatyti, ar kita sutarties šalis suprato pranešimo turinį ir galėjo išvengti sutarties nutraukimo padarinių (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. sausio 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-114/2014).

Kaip minėta pirmiau, nagrinėjamu atveju pranešime apie sutarties nutraukimą buvo nurodyta, kad tiekėja informuojama (įspėjama), jog sutartis po 10 kalendorinių dienų bus vienašališkai nutraukta atsižvelgiant į tai, kad tiekėjai buvo siųsti įspėjimai (2024 m. spalio 9 d., 2024 m. lapkričio 12 d.) su nurodytu protingu terminu projekto trūkumams šalinti, tačiau tiekėja sutartinių įsipareigojimų nevykdo, t. y. pažeidžia sutarties 11.5, 11.7, 11.17, 11.18, 11.18.6, 11.27 papunkčių nuostatas, tiekėja iki šiol nėra organizavusi nurodytų techninio darbo projekto sprendinių trūkumų ir klaidų ištaisymo, nepašalinusi nurodytų techninio darbo projekto trūkumų ir klaidų, nepateikusi sutarties reikalavimus atitinkančio sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimo (ar naujo sutarties įvykdymo užtikrinimo). Pranešime pažymėta, kad 2024 m. spalio 9 d. raštu prašyta kuo skubiau vykdyti nurodytų techninio darbo projekto sprendinių trūkumų ir klaidų ištaisymą bei pateikti sutarties reikalavimus atitinkantį sutarties įvykdymo užtikrinimą iki 2024 m. spalio 18 d.; ieškovė įspėta, jog iki nurodyto termino pabaigos nepašalinus nurodytų techninio darbo projekto trūkumų ir klaidų bei nepateikus sutarties įvykdymo užtikrinimo, atsakovė bus priversta nutraukti sutartį ir taikyti joje ir galiojančiuose teisės aktuose nustatytas sankcijas. 2024 m. lapkričio 12 d. raštu atsakovė taip pat prašė kuo skubiau organizuoti rašte ir jo priede nurodytų techninio darbo projekto sprendinių trūkumų ir klaidų ištaisymą bei pašalinti techninio darbo projekto trūkumus ir klaidas iki 2024 m. lapkričio 25 d; pakartotinai atkreipė ieškovės dėmesį, kad jos pateikto sutarties įvykdymo užtikrinimo terminas yra pasibaigęs; ieškovė įspėta, jog iki 2024 m. lapkričio 25 d. neįvykdžius nurodytų užsakovės reikalavimų, užsakovė bus priversta nutraukti sutartį ir taikyti joje ir galiojančiuose teisės aktuose nustatytas sankcijas. Taigi, pranešime atsakovė konkrečiai nurodė ieškovei, kokių pirkimo sutarties nuostatų pažeidimu ir, atsakovės vertinimu, juos patvirtinančiomis aplinkybėmis (be kita ko, nurodytomis minėtuose įspėjimuose) grindžiamas sutarties nutraukimas vadovaujantis pirmiau aptartomis pirkimo sutarties 36 punkto nuostatomis.

Iš bylos duomenų nustatyta, kad 2024 m. spalio 9 d. atsakovė nurodė ieškovei šiuos TDP trūkumus, kuriais atsakovė remiasi ir šioje byloje: dėl vandentiekio įvado vamzdyno diametro, dėl nuotekų išvadų, dėl rekuperacinės vėdinimo sistemos ir dėl dyzelinio generatoriaus įrengimo vietos. Pranešime atsakovė taip pat pažymėjo, kad sutarties 11.18.6 papunktyje numatyta ir statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo pareiga projekto vykdymo priežiūros paslaugas teikti pagal STR nuostatas bei lankytis darbų vietoje ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį, laikantis suderinto su užsakovu paslaugų teikimo ir apmokėjimo grafiko arba, esant būtinybei, užsakovo kvietimu; Statybos techninio reglamento STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ 91.1 ir 91.4 papunkčiuose numatyta, kad Statinio projekto vykdymo priežiūros vadovas privalo sutartyje numatytu laiku ir tvarka lankytis statybvietėje ir spręsti su statinio projekto sprendinių įgyvendinimu susijusius klausimus, organizuoti pastebėtų statinio projekto sprendinių klaidų taisymą. Atsakovė nurodė, kad pastarųjų pareigų ieškovės paskirti statinio projekto vykdymo priežiūros vadovai piktybiškai nevykdo ir nepagrįstai atsisako organizuoti projekto trūkumų ir klaidų taisymą, projekto vykdymo priežiūros vadovai į užsakovės organizuojamus darbo grupės susitikimus neatvyksta, per beveik 4 mėnesius objekte buvo tik tris kartus.

2024 m. spalio 17 d. ieškovė atsakovei atsakė, kad nemano ir nesutinka, jog atsakovės 2024 m. spalio 9 d. išdėstytos pastabos apie projektą yra projekto klaidos ar trūkumai; ieškovės teigimu, galima tik situacija, kad faktinės statybos sąlygos, kurių projektuotoja negalėjo numatyti prieš rengdama projektą arba buvo suklaidinta, neatitinka projekto kai kurių sprendinių. Atsakydama į atsakovės pretenziją dėl dyzelinio generatoriaus įrengimo vietos, ieškovė nurodė, kad su raštu pateikiami patikslinti TDP projekto SP brėžiniai, juose nurodant dyzelinio generatoriaus pastatymo vieta. Į atsakovės pretenzijas dėl netinkamos priežiūros ieškovė atsakė, kad atsakovės

priekaištai dėl projekto vykdymo priežiūros vykdymo yra neteisingi, nemotyvuoti ir netikslūs; vien tik per rugpjūčio mėn. statybvietėje lankytasi 3 kartus, rugsėjo mėn. 2 kartus, spalio 17 d. Ieškovė nurodė, kad ne visada gali atvykti užsakovės atstovui pakvietus, bet atvykstama per keletą dienų nuo pakvietimo ir statybos dalyviai apie tai informuojami, o problema ta, jog užsakovės atstovas nepageidauja priežiūros statybvietėje, rodo nepagarbą projekto vykdymo priežiūros atstovams, negirdi ar nenori girdėti bei suprasti projekto vykdymo priežiūros pastabų, atsakymų ar argumentuotų aiškinimų.

2024 m. lapkričio 12 d. raštu atsakovė nurodė ieškovei naujus TDP trūkumus, be kita ko, kad „<...> projekto dalies „TDP-LVN-B.01“ brėžinyje numatyta įrengti lietaus tinklus, sužymėtos šulinių koordinatės, LŠ34A numatytas įrengti katilinės pastato viduje (projekto klaida), LŠ29-LŠ27 lietaus tinklų atkarpa – šuliniai per arti esamų medžių, dalį medžių reikia šalinti; numatyta lietaus tinklų infiltracinė talpą (135 kub. m.) įrengti toje vietoje, kur reikia pašalinti apie 21-ą medį; būtų tikslingiau infiltracinės talpos vietą šiek tiek perkelti ir nedaryti žalos medžiams <...>“; taip pat pažymėjo, jog 2024 m. spalio 22 d. vykusiame objekto gamybinio susirinkimo metu rangovė išreiškė pretenzijas dėl TDP klaidų ir projektuotojos nebendradarbiavimo organizuojant TDP sprendinių klaidų ir trūkumų šalinimą; pagal sutarties ir Statybos įstatymo nuostatas tiekėja privalo pašalinti nurodytas TDP klaidas; nustatė tam terminą iki 2024 m. lapkričio 25 d.; pakartotinai pažymėjo, kad ieškovės pateikto sutarties įvykdymo užtikrinimo terminas yra pasibaigęs, o tai yra sutarties 49 punkto pažeidimas.

2024 m. lapkričio 13 d., atsakydama į atsakovės 2024 m. lapkričio 12 d. raštą, ieškovė nurodė, kad 2021 m. birželio 9 d. laidavimo rašte SĮLD Nr. 172956 nurodyta, jog naudos gavėjai (Kauno miesto savivaldybės administracijai) paprašius pratęsti šio rašto galiojimo laikotarpį, draudėjas įsipareigoja pranešti draudikui apie tokį pratęsimą ir šis raštas gali būti draudiko pratęstas. Ieškovė nurodė, jog tam, kad draudikas galėtų pratęsti laidavimo raštą, reikalingas atsakovės raštas, kuriame nurodoma, jog „užsakovas pretenzijų pagal UAB „Panevėžio miestprojektas“ pateiktą „BTA Insurance Company“ SE filialo Lietuvoje 2021 m. birželio 9 d. atlikimo užtikrinimo laidavimo draudimo raštą neturi“; taip pat rašte reikalinga nurodyti datą iki kada turi būti pratęsta. Ieškovė nurodė, kad tik gavęs tokį raštą draudikas pratęs sutarties įvykdymo užtikrinimą.

2024 m. lapkričio 20 d. papildomame atsakyme į atsakovės 2024 m. lapkričio 12 d. raštą ieškovė, be kita ko, nurodė, kad projektuotoja nei rangovei, nei užsakovei nėra įsipareigojusi teikti kokias nors konsultacijas, taisyti, keisti ar pildyti projektą pagal rangovės norus ar pastabas; projektuotoja neatsisakė ir neatsisako taisyti, keisti, papildyti ar kitaip koreguoti projektą, bet tai turi būti atliekama reglamentų ir teisės aktų nustatyta tvarka; rangovės pageidavimai, pateikti kaip pastabos projektui, negali būti laikomi projekto klaidomis.

Šio šalių susirašinėjimo kontekste pastebėtina, kad pagal kasacinio teismo praktiką, pranešimo gavimas ir jo turinio supratimas nustatomi vertinant įrodymų visumą, įskaitant šalių susirašinėjimą ir elgesį, o ne vien izoliuotą pranešimo tekstą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. vasario 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-12-695/2019, 26–30 punktai). Atsižvelgiant į tai, įvertinusi ginčo pranešimo turinį ir jame daromas nuorodas į ankstesnius raštus, šių ankstesnių atsakovės raštų ir ieškovės atsakymų į juos turinį, teisėjų kolegija neturi pagrindo sutikti su apeliante, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai konstatavo, jog pranešimas buvo pakankamai aiškus ir iš jo matoma, kad sutartis nutraukta dėl aplinkybių, kuriomis sutarties nutraukimą atsakovė grindžia ir šioje byloje. Ieškovės atsakymai į raštus, į kuriuos daromos nuorodos pranešime dėl sutarties nutraukimo, jų turinys, patvirtina, kad ieškovė suprato atsakovės pretenzijas, tačiau, išskyrus (iš dalies) pretenzijas dėl dyzelinio generatoriaus vietos (ne)nurodymo TDP, su jomis nesutiko.

Teisėjų kolegija taip pat neturi pagrindo sutikti su apeliante, kad pranešime nebuvo nurodytas sutarties nutraukimo pagrindas – statinio projekto vykdymo priežiūros pareigos pažeidimas (sutarties 11.18.6 papunktis). Iš 2024 m. spalio 9 d. atsakovės rašto matyti, kad atsakovė klaidų – projekto trūkumų netaisymą, neatvykimą spręsti šių klausimų, vertino ir kaip priežiūros pareigos tinkamą nevykdymą. Atsižvelgiant į nurodytą bei tai,

kad atsakovė paminėjo projekto vykdymo priežiūros pažeidimą kartu su kitais pažeistais sutarties papunkčiais, ieškovė negalėjo nesuprasti, jog sutartis nutraukiama, be kita ko, dėl, atsakovės vertinimu, netinkamo projekto vykdymo priežiūros pareigos vykdymo.

Apibendrindama tai, kas buvo nurodyta, teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo išvada, kad iš pranešimo dėl sutarties nutraukimo ir jame nurodytų atsakovės 2024 m. spalio 9 d., 2024 m. lapkričio 12 d. raštų ieškovei galėjo ir turėjo būti suprantama ir žinoma, kokiu pagrindu sutartis nutraukiama.

Dėl ieškovės atsakomybės apimties

Apeliaciniame skunde teigdama, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai įvertino ir nustatė ieškovės sutartinių įsipareigojimų ir atsakomybės apimtį, apeliantė argumentuoja, jog teismas neįvertino, kokia buvo ieškovės, kaip projektuotojos, sutartinių įsipareigojimų apimtis. Apeliantės teigimu, sutarties dalyką ir apeliantės sutartinių įsipareigojimų apimtį apibrėžė statinio projektavimo užduotis, kuri yra sutarties dalis (priedas), o dalis atsakovės reikštų pretenzijų dėl projekto trūkumų nepateko į ginčo sutartimi apeliantės įsipareigotų atlikti darbų ribas. Dėl atsakovės pretenzijos dėl vandentiekio įvado apeliantė argumentuoja, kad techninės užduoties 5 punktas numatė, jog sistema tik „atnaujinama pasijungiant prie esamų įvadų“, t. y. ieškovė turėjo suprojektuoti pastato vidaus tinklą taip, kad jis tinkamai veiktų, tačiau paties įvado (lauko tinklo dalies) keitimas buvo atsakovės, o ne ieškovės, atsakomybė; neturint informacijos apie lauko tinklus, projekte standartiškai nurodyta, kad prisijungimo vieta tikslinama vietoje. Dėl atsakovės pretenzijos dėl nuotekų išvadų apeliantė nurodo, kad nors atsakovė teigė, jog nuotekų išvadai suprojektuoti vietoje, kurioje nėra jokių lauko nuotekų tinklų, tačiau TDP brėžinyje P6938-TDP-VN-B.02 tiesiogiai įrašyta, kad „Esamas buitinių nuotekų išvadas d110. Gylį ir vietą būtina tikslinti vietoje“; tai standartinė ir profesionaliai atsakinga projektavimo praktika, o ne klaida. Ieškovės poziciją patvirtina ir atsakovės pasirašytas Darbų pakeitimo aktas Nr. 2025/01/27, kurio 8 psl. nurodyta, kad „Projekte P/6938-TDP nenumatytas lauko buitinių nuotekų tinklų keitimas“, o 9 psl. nurodyta, jog atsakovė pati užsakė atskirą lauko buitinių nuotekų kanalizacijos projektą Nr. VS-25/001-TDP-LVN; taigi, lauko tinklai nepateko į ieškovės sutartinę atsakomybę. Dėl atsakovės pretenzijos dėl lietaus nuotekų tinklų ieškovė argumentuoja, kad techninės užduoties 12 punkte lauko lietaus nuotekų tinklų projektavimas, keitimas ar rekonstrukcija nenurodyti kaip ieškovės sutartinių paslaugų dalis. Dėl priešgaisrinių rezervuarų įrengimo miško žemėje nesilaikant teisės aktuose įtvirtintų specialiųjų žemės naudojimo sąlygų apeliantė argumentuoja, kad techninėje užduotyje, be kita ko, jos 14 punkte, Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas nebuvo nurodytas kaip privalomas taikyti normatyvinis dokumentas; aplinkybė, jog techninę užduotį faktiškai parengė ieškovė, savaime nereiškia, kad Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo įtraukimas į normatyvinių dokumentų sąrašą buvo jos sutartinė pareiga, kaip nurodė pirmosios instancijos teismas. Apeliantės vertinimu, nurodytos aplinkybės patvirtina, kad minėti atsakovės įvardijami projekto trūkumai iš tiesų nepateko į ieškovės sutartinės atsakomybės sritį ir ji nėra už juos atsakinga. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, įvertinus aktualų teisinį reglamentavimą, bylos medžiagą, pirmosios instancijos teismo motyvus, su šiais apeliantės argumentais nesutinka ir atmeta juos kaip nepagrįstus.

CK įtvirtina, kad sutartis įpareigoja atlikti ne tik tai, kas tiesiogiai joje nustatyta, bet ir visa tai, ką lemia sutarties esmė arba įstatymai (CK 6.189 straipsnio 1 dalis). Kasacinis teismas yra nurodęs, jog rangovas laikomas tinkamai įvykdžiusiu pareigas pagal rangos sutartį, jeigu jo atlikti darbai (rezultatas) yra tinkamos kokybės; konkrečius reikalavimus rangos sutarties dalykui visų pirma lemia užsakovo poreikis tam tikram darbui ar to darbo rezultatui, be to, darbo ar jo rezultato specifika; kriterijai, pagal kuriuos turi būti sprendžiama, ar rangos darbai atitinka kokybės reikalavimus, įtvirtinti CK 6.663 straipsnyje: rangovo atliekamų darbų kokybė privalo atitikti rangos sutarties sąlygas, o jeigu sutartyje kokybės sąlygos nenustatytos, – įprastai tokios rūšies darbams keliamus reikalavimus; darbų rezultatas jo perdavimo užsakovui momentu turi turėti rangos sutartyje nustatytas

ar įprastai reikalaujamas savybes ir turi būti tinkamas naudoti pagal paskirtį protingą terminą; jeigu įstatymas ar rangos sutartis nustato atliekamų darbų privalomus reikalavimus, rangovas, veikiantis kaip verslininkas, privalo tų reikalavimų laikytis; rangos sutartyje šalys gali numatyti rangovo pareigą atlikti darbą pagal aukštesnius, nei nustatyti privalomi, reikalavimus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-469/2010). Atsižvelgdama į nurodytą ir toliau išdėstytus argumentus, teisėjų kolegija neturi pagrindo sutikti su apeliante, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nusprendė, jog klausimai dėl atsakovės pretenzijų dėl vandentiekio įvado, nuotekų išvadų iš pastato, lietaus savitakinio tinklo (lietaus nuotekų šulinio) trūkumų ir (ar) TDP atitikties specialiosioms žemės naudojimo sąlygoms pateko į apeliantės atsakomybės sritį.

Pirma, apeliantė netiksliai bei iškreipdama prasmę aiškina aplinkybę, kad, apeliantės teigimu, techninėje užduotyje buvo nurodyta, jog vidaus sistemos atnaujinamos prisijungiant prie esamų tinklų ir (ar) kad joje nebuvo numatytas lauko tinklų atnaujinimas ir, atitinkamai, šie nepateko į apeliantės sutartinę atsakomybę. Nagrinėjamu atveju sutarties priedo Nr. 1 „Paslaugų techninė specifikacija“ 2 punkte numatyta, kad paslaugos (be kita ko, techninės (projektavimo) užduoties, techninio darbo projekto parengimas) turi būti teikiamos pagal Statybos įstatymo, statybos techninių reglamentų (STR), higienos normų (HN), Lietuvos aplinkos apsaugos normatyvinių dokumentų (LAND) ir kitų statybos bei projektavimo veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus; 11 punkte nustatyta, jog statinio projektiniai siūlymai ir statinio projektavimo (techninė) užduotis rengiama vadovaujantis STR nuostatomis. Techninis projektas ir darbo projektas – techninis darbo projektas rengiamas vadovaujantis STR, Lietuvos Respublikos statybos įstatymu ir kitais normatyviniais dokumentais, reglamentuojančiais statomų, rekonstruojamų ir remontuojamų statinių esminius reikalavimus, statybos techninio normavimo, statybinių tyrinėjimų, statinių projektavimo, statybos dalyvių, viešojo administravimo subjektų, statinių savininkų (ar naudotojų) ir kitų juridinių bei fizinių asmenų veiklos šioje srityje principus ir atsakomybę; 13 punkte nustatyta, kad techninio projekto ir darbo projekto – techninio darbo projekto sprendimai turi būti ekonomiškai pagrįsti ir racionalūs; atitinkamas parengtas projektas turi būti tokios sudėties bei apimties, kad pagal jį būtų galima teisėtai atlikti statybos darbus ir tinkamai (pagal jo funkcinę paskirtį) naudoti objektą. Klaidų atveju tiekėjas įsipareigoja ištaisyti jas neatlygintinai, taip pat atlyginti dėl jo suteiktų paslaugų trūkumų (esant tiekėjo kaltei) atsiradusius nuostolius. Taigi, techninėje specifikacijoje buvo expressis verbis nustatyta, kad parengtas projektas turi būti tokios sudėties bei apimties, kad pagal jį būtų galima teisėtai atlikti statybos darbus ir tinkamai (pagal jo funkcinę paskirtį) naudoti objektą.

Atsižvelgiant į nurodytą, nepriklausomai nuo to, ar į apeliantės sutartinės atsakomybės sritį (ne)pateko lauko tinklų atnaujinimas, apeliantė nuostatą, kad vidaus sistemos atnaujinamos prisijungiant prie esamų tinklų, turėjo įgyvendinti faktiškai ir realiai atsižvelgdama į šiuos esamus tinklus, t. y. turėjo įvertinti jų lokacijas, technines savybes, kt. savybes ir aplinkybes; turėjo projektuoti vidaus tinklų atnaujinimą taip, kad šie galėtų būti prijungti prie esamų išorinių, lauko tinklų. Priešingas aiškinimas reikštų, kad išorės tinklai turėtų būti priderinti prie vidaus tinklų, o tai paneigtų nuostatą, jog vidaus sistemos atnaujinamos prisijungiant prie esamų (išorės) tinklų. Kaip nustatė pirmosios instancijos teismas, o apeliantė to ne(pa)neigia, apeliantė faktiškai – vietoje išorės tinklų ne(į)vertino. Priešingai nei nurodo apeliantė, tai, kad pagal 2020 m. spalio 13 d. Nekilnojamojo turto registro išrašą registruotų vandentiekio ir nuotekų tinklų žemės sklype nebuvo, jie pradėti registruoti tik 2026 m. vasario 23 d., nereiškia, jog jie neegzistavo faktiškai (CK 4.1 straipsnis) ir, atitinkamai, kad ieškovė negalėjo ir neturėjo jų įvertinti (kaip nurodo apeliantė, apžiūrėti ir įtraukti į projektavimo apimtį); šiuo atveju daikto registracija nesukūrė naujo objekto, o tik atliko jo išviešinimo funkciją. Be to, kaip nustatė pirmosios instancijos teismas, prie projekto bendrosios dalies pridėtame žemės sklypo plane lauko inžineriniai tinklai aiškiai pažymėti.

Antra, kaip nustatė pirmosios instancijos teismas, ieškovės parengto ir atsakovei perduoto TDP vandentiekio ir nuotekų šalinimo dalyje numatyta įrengti lauko lietaus nuotekų tinklus. Šios projekto dalies aiškinamojo rašto 7 skyriuje „Lauko lietaus nuotekų tinklas“, be kita ko, nurodyta, lietaus nuotekos, surinktos nuo pastato

stogų ir dangų bus nuvedamos į projektuojamą infiltracinę talpą, numatyti lietaus surinkimo šuliniai, latakai, kontroliniai šuliniai ir 135 kub. m naudingojo tūrio infiltracinė talpa, vamzdynus numatyta kloti grunte atviru tranšėjiniu būdu. TDP vandentiekio ir nuotekų šalinimo techninių specifikacijų skyriuje, be kita ko, nurodyta, kad šiame ir kituose susijusiuose su techninėmis specifikacijomis projekto dokumentuose, tiekimo, montavimo bei kitų darbų paskirtis – įdiegti, sumontuoti, išbandyti, perduoti eksploatacijai tinkamas sistemas; sistemos turi būti užbaigtoje būklėje ir tinkamos eksploatuoti; techninių specifikacijų skyriuje yra atskira dalis „Lauko lietaus nuotekų tinklai“. Kaip minėta pirmiau, sisteminis sutarties aiškinimo principas reikalauja bet kurią sutarties sąlygą aiškinti atsižvelgiant į visą sutarties kontekstą. Atsižvelgdama į nurodytą, teisėjų kolegija atmeta kaip nepagrįstus apeliantės teiginius, kad lietaus nuotekų tinklai nepateko į apeliantės sutartinės atsakomybės apimtį; šie teiginiai neatitinka tarp šalių susiklosčiusių teisinių santykių turinio, apeliantės atsakovei parengto ir perduoto TDP, be kita ko, kurio atitiktį standartui, jog projektas turi būti tokios sudėties bei apimties, kad pagal jį būtų galima teisėtai atlikti statybos darbus ir tinkamai (pagal jo funkcinę paskirtį) naudoti objektą, apeliantė įsipareigojo užtikrinti.

Trečia, atmestini kaip nepagrįsti apeliantės argumentai dėl jos (ne)atsakomybės už TDP atitiktį teisės aktuose įtvirtintoms specialiosioms žemės naudojimo sąlygoms. Statybos įstatymo 16 straipsnio 5 dalies 2 punkte įtvirtinta, kad statinio projektuotojas privalo parengti statinio projektą vadovaudamasis šiame įstatyme nurodytais dokumentais; 3 punkte nustatyta, kad statinio projektuotojas privalo pasirašyti statinio projektą, tuo prisiimdamas atsakomybę, jog statinio projektas atitinka Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų, normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas, t. y. kad įgyvendinus projektą nebus pažeisti nurodyti teisės aktai. Statytos įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad statinio projektas rengiamas vadovaujantis, be kita ko, teises į žemę (statybos sklypą) patvirtinančiais dokumentais, kitais galiojančiais teisės aktais. Statybos įstatymo 24 straipsnio 24 dalyje, be kita ko, reglamentuota, jog statinio projektai turi atitikti Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus, kurie galiojo tą dieną, kai buvo išduoti specialieji reikalavimai; praėjus 5 metams po specialiųjų reikalavimų išdavimo dienos ir tais atvejais, kai specialieji reikalavimai nebuvo išduoti, statinio projektai turi atitikti Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus, kurie galiojo prašymo gauti statybą leidžiantį dokumentą, kuris buvo priimtas, pateikimo dieną. Taigi, kaip konstatuota pirmiau, nagrinėjamu atveju apeliantės atsakomybės apimtį pagal TDP lėmė ne tik techninė užduotis, tačiau ir įstatyme įtvirtinti projektuotojo veiklai taikomi teisiniai reikalavimai ir įpareigojimai, nustatantys, kad statinio projektuotojas privalo užtikrinti, jog projekto įgyvendinimas nepažeis Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų nuostatų. Atsižvelgiant į tai, atmetama kaip teisinio reguliavimo turinio neatitinkanti apeliantės pozicija, kad parengdama TDP ji neturėjo pareigos užtikrinti jo atitikties teisės aktuose įtvirtintoms specialiosioms žemės naudojimo sąlygoms.

Dėl priešgaisrinių rezervuarų miško žemėje ir projekto (ne)atitikties specialiosioms žemės naudojimo sąlygoms

Apeliaciniame skunde ieškovė argumentuoja, kad pirmosios instancijos teismas, be kita ko, nusprendęs, jog ieškovė buvo atsakinga už TDP atitiktį teisės aktuose įtvirtintoms specialiosioms žemės naudojimo sąlygoms, nepagrįstai neįvertino klausimo ir apeliantės argumento – ar konkreti TDP brėžinyje P6938-TDP-LVN-B.01 suprojektuota priešgaisrinių rezervuarų vieta pateko į su NTR sąlyga siejamą miško žemės plotą, ar ne. Apeliantės teigimu, teismas neįvertino TDP brėžinio ir to, jog jame rezervuarų vieta nepatenka į miško žemės ribas, medžiai išsidėstę už numatytos rezervuarų statybos vietos ribų. Be to, apeliantė nurodė, kad teismas neįvertino ir nepasisakė ir dėl to, jog klausimas dėl atsakovės pretenzijų dėl projekto trūkumų šioje dalyje buvo išspręstas 2025 m. sausio mėn. šalių bendru sutarimu: Darbų pakeitimo aktu Nr. 2025/01/27 visi proceso dalyviai patvirtino naują rezervuarų vietą raštu. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, įvertinusi aktualų

teisinį reglamentavimą, bylos medžiagą, su apeliantės argumentais nesutinka ir atmeta juos kaip nepagrįstus.

Pirma, Lietuvos Respublikos miškų įstatymo 2 straipsnio 20 dalyje įtvirtinta, kad miško žemė – apaugę mišku žemės plotai – medynai, taip pat neapaugę mišku žemės plotai – kirtavietės, žuvę medynai, miško laukymės, miško aikštės, mažosios miško pelkės, miško medelynai, sėklinės miško medžių plantacijos ir klonų rinkiniai, miškui įveisti skirta žemė. Taigi, tai, ar teritorija atitinka miško žemės sampratą, priklauso nuo nurodytų aktualių faktinių aplinkybių (ne)buvimo atitinkamoje teritorijoje, atsižvelgiant į, be kita ko, Miškų įstatyme įtvirtintas aktualias kvalifikuojant teritoriją kaip miško žemę sąvokas. Atsižvelgiant į tai, atmetama kaip nepagrįsta apeliantės pozicija, kad ginčo teritorija nepateko iš miško žemės ribas, nes, apeliantės teigimu, to nepatvirtino duomenys apie miško žemės koordinates pagal duomenis iš www.regia.lt (regionų geoinformacinės aplinkos paslauga). Nagrinėjamu atveju, kaip nustatė pirmosios instancijos teismas, projekto bendrojoje dalyje pateiktos aplinkos fotonuotraukos, iš kurių matyti, kad aplink pastatą, kur buvo numatyta įrengti rezervuarus, auga ilgametės pušys (registracijos Nr. DOK-8338, priedas Nr. 1, l. 40, 41, 42, 43, 52). Tą patvirtino ir apeliantė pirmosios instancijos teisme (2026 m. kovo 12 d. rašytiniuose paaiškinimuose), pažymėjusi, jog žymint rezervuarų vietą statybvietėje paaiškėjo, kad ten auga 28 medžiai. Nurodytos aplinkybės ir AAD patikrinimo akto išvados sudaro pagrindą atmesti kaip nepagrįstus apeliantės teiginius, jog aktuali teritorija nepateko į miško žemės plotą. Nors apeliantė argumentavo (be kita ko, 2026 m. kovo 12 d. rašytiniuose paaiškinimuose), kad ši aplinkybė paaiškėjo tik statybos metu žymint rezervuarų vietą statybvietėje, tokius teiginius paneigia nurodytos TDP fotonuotraukos. Taigi, ieškovės TDP suprojektuoti priešgaisriniai rezervuarai pateko į miško žemės teritoriją, todėl ruošiant ir patvirtinant projektą turėjo būti atsižvelgta į tai, kad šiame plote įrenginėjant atitinkamus inžinerinius tinklus taikomi Miškų ir (ar) Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme nustatyti apribojimai bei sąlygos, kas, byloje nėra ginčo, ieškovės nebuvo padaryta.

Antra, STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 48 punkte nustatyta, kad jei projektas ar projekto sprendinių dokumentas(-ai) keičiami ir (ar) taisomi kelis kartus, kiekvieną kartą projektui ar projekto sprendinių dokumentui(-ams) suteikiama nauja laida. Projekto, projekto sprendinių dokumentų keitimai ir (ar) taisymai įforminami Lietuvos standarto LST 1516:2015 „Statinio projektas. Bendrieji įforminimo reikalavimai“ nustatyta tvarka; pakeistas naujos laidos projektas ar naujos laidos projekto sprendinių dokumentas(-ai) pasirašomas reglamente nustatyta tvarka; 49 punkte nustatyta, kad tipinis statinio projektas pasirašomas, įforminamas, komplektuojamas reglamento nustatyta tvarka. Statytojui (tipinio projekto užsakovui) perduodamas projektavimo darbų rangos sutartyje numatytas kompiuterinių laikmenų su įrašyta elektroniniu parašu pasirašyta tipinio statinio projekto kopija skaičius. Elektroniniais parašais pasirašytas tipinis statinio projektas saugomas reglamento 50 punkte nustatyta tvarka. STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas, projekto ekspertizė“ 38 punkte nustatyta, kad projektas pasirašomas Statybos įstatymo 24 straipsnio 19 dalyje nustatyta tvarka; 39 punkte įtvirtinta, jog pasirašant projekto dokumentus, nurodomi projektuotojo įmonės pavadinimas, projekto vadovo ir projekto dalių vadovų vardai, pavardės, kvalifikacijos atestatų, kai jie neprivalomi, – diplomų, teisės pripažinimo pažymų išdavimo datos ir numeriai. Statybos įstatymo 24 straipsnio 19 dalyje nustatyta, kad statinio projektą pasirašo statinio projektuotojas ar jo įgaliotas asmuo, statinio projekto vadovas, statinio projekto dalių vadovai, statinio architektai ir statinio projekto rengėjai; projektinius pasiūlymus ir techninį darbo projektą pasirašo asmenys, dalyvavę atitinkamame statinio projekto rengimo etape. Taigi, teisės aktuose nustatyta išsami projekto ar jo sprendinių keitimo ir (ar) taisymo tvarka. Nagrinėjamu atveju 2025 m. sausio 15 d. el. paštu trečiasis asmuo (rangovė) ieškovei nurodė, kad TDP numatyta įrengti 2 gaisrinius rezervuarus vietoje, kurioje auga 28 pušys, jas reikėtų šalinti; rangovė paklausė, ar nebūtų tikslinga perkelti rezervuarus, kur būtų minimaliai arba visiškai nekertami esami medžiai, ir pridėjo pažymėtą rezervuarų vietą sklype, „kur nebūtų kertami medžiai ir ši vieta nėra miško teritorijoje“; nurodė, kad laukia patvirtinimo ir patikslinto TDP sprendinio. Ieškovė atsakė rangovei, kad požeminių rezervuarų vietos tinkamos, tačiau byloje nėra ginčo dėl to, jog TDP sprendinių nurodant naują jų įrengimo vietą ieškovė nepakeitė; šias TDP klaidas

ir trūkumus pašalino atsakovės pasamdytas kitas projektuotojas (atsakovės 2026 m. kovo 2 d. paaiškinimų priedai Nr. 13, 14). Ieškovės minimas Darbų pakeitimo aktas Nr. 2025/01/27 projekto vadovo ir (ar) projekto vykdymo priežiūros vadovo taip pat nepasirašytas. Atsižvelgiant į nurodytą bei tai, kad, kaip minėta pirmiau, teisės aktuose nustatyta išsami projekto ar jo sprendinių keitimo ir (ar) taisymo tvarka, teisėjų kolegija sutinka su atsakove, jog vien apeliantės pritarimas rangovės nurodytai kitai rezervuarų vietai, be kita ko, išreikštas el. paštu, negali būti prilyginamas tinkamam ir teisės aktų reikalavimus atitinkančiam projekto trūkumo pašalinimui.

Dėl rekuperacinės vėdinimo sistemos

Apeliaciniame skunde ieškovė argumentuoja, kad teismas netinkamai įvertino byloje esančius duomenis, kurie, apeliantės teigimu, patvirtina, jog 2022 m., rengiant projektą, tuometinis oficialus gamintojo „CLIVET S.p.A“ atstovas Lietuvoje UAB „Integruotos centralizuotos sistemos“ pateikė skaičiavimų ataskaitą, patvirtinančią, kad pagal tuometes įrangos galimybes suprojektuotas vamzdyno ilgis buvo tinkamas; 2026 m. gegužės 8 d. pateikta „CLIVET“ parinkimo programos ataskaitos ištrauka rodo, jog tuo metu galiojęs leistinas ilgiausias ekvivalentinis ilgis siekė 90,00 m, o suprojektuotas – 83,00 m. Apeliantė nurodo, kad tik vėliau, pasikeitus įrangos modeliams ir 2024 m. įsigaliojus ES F-dujų reglamentui (ES) 2024/573, pasikeitė leistini parametrai. Be to, apeliantės teigimu, teismas turėjo atsižvelgti į tai, jog vienintelis atsakovės poziciją pagrindžiantis įrodymas yra vieno konkretaus gamintojo atstovo komercinė pozicija, kuri grindžiama jau pasikeitusiu reglamentavimu. Pagal STR 1.04.04:2017 42 punktą paaiškėjus, kad anksčiau tinkamai suprojektuoto sprendinio nebegalima įgyvendinti dėl vėliau pasikeitusio reguliavimo, būtent atsakovei, o ne projektuotojai, teko pareiga patvirtinti papildomą techninę užduotį ir sudaryti su projektuotoja papildomą susitarimą dėl sprendinio pakeitimo, tačiau tokios užduoties atsakovė ieškovei nepatvirtino.

Teisėjų kolegija, įvertinusi aktualų reglamentavimą ir pirmosios instancijos teismo motyvus šiuo klausimu, viena vertus, iš dalies nesutinka su teismo išvada, kad „nepriklausomai nuo to, jog rengiant projektą buvo gauta informacija tikėtinai iš UAB „Integruotos centralizuotos sistemos“ apie leistinus vamzdyno ilgius po pirmos atšakos, vėliau gavus pagrįstą informaciją iš gamintojo „CLIVET S.p.A“ atstovų apie tai, kad sistema neveiks, projektas turėjo būti keičiamas ieškovės sąskaita, nes ieškovė yra atsakinga už savo sprendinių realų įgyvendinimą, nepriklausomai nuo to, jog keičiasi aplinkybės <...>; profesionalus rinkos dalyvis – projektuotojas negali nenumatyti galimų pokyčių ir turi prisiimti riziką dėl tokių veiksnių, tai yra projektuotojo tiesioginių funkcijų dalis <...>“. CK 6.704 straipsnio 4 dalyje įtvirtinta, kad užsakovas pagal projektavimo ir tyrinėjimo darbų rangos sutartį privalo atlyginti rangovui papildomas išlaidas, susijusias su užduoties ar pradinių duomenų pakeitimu, jeigu pakeitimai buvo padaryti dėl nepriklausančių nuo rangovo aplinkybių. Taigi, paprastai projekto rangovas neatsako už užduoties ar pradinių duomenų pakeitimą, susijusį su nuo jo nepriklausančių aplinkybių pasikeitimu po darbų rezultato perdavimo, jeigu kitaip nenustatyta šalių sutartyje. Kita vertus, teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo išvada, kad ieškovės TDP ŠVOK dalies vadovo E. R. pateikta „ištrauka iš vėsinimo sistemos parinkimo ataskaitos“, kur nurodytas vamzdyno ilgis po pirmos atšakos – 90 m., nepatvirtina, jog tai yra gamintojo „CLIVET S.p.A“ skaičiavimo ataskaita. Pateiktas el. laiško fragmentas neturi savarankiškam rašytiniam įrodymui reikalingų rekvizitų (be kita ko, jame nenurodyta data, iš jo nėra galimybės nustatyti, kas suformavo jame esančią informaciją). Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad atsakovės pateikti duomenys, be kita ko, 2026 m. balandžio 27 d. gamintojo „CLIVET S.p.A“ el. laiškas, patvirtina, jog „didžiausias atitinkamas atstumas nuo pirmos atšakos iki oro reguliavimo įrenginio (AHU) yra 40 m.“, t. y. ieškovės suprojektuota sistema negalėtų tinkamai veikti, o ieškovė neįrodė, kad projekto parengimo metu ginčijami TDP sprendiniai atitiko gamintojų reikalavimus – galimybes ir (ar) jog vėlesnį jų galimybių pasikeitimą nulėmė aplinkybės, kurių ji negalėjo numatyti. Ieškovė nurodomo reguliavimo pasikeitimo byloje taip pat nedetalizavo ir su aptarta ginčo situacija konkrečiai nesusiejo. Esant tokioms aplinkybėms, teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo išvada, kad aptariamoje dalyje ieškovės TDP turėjo trūkumų

ir, atitinkamai, ieškovė turėjo juos pašalinti, ko, kaip nustatė pirmosios instancijos teismas ir byloje nėra ginčo, ieškovė nepadarė, tai padarė kitas projektuotojas.

Dėl dyzelinio generatoriaus vietos

Apeliaciniame skunde ieškovė argumentuoja, kad nors pirmosios instancijos teismas konstatavo, jog projekte nebuvo numatyta generatoriaus įrengimo vieta, tačiau kartu pripažino, kad apeliantė 2024 m. spalio 17 d. raštu patvirtino generatoriaus pastatymo vietą; apeliantės teigimu, teismas turėjo atskirti tris savarankiškus klausimus – generatoriaus vietos nurodymą, jo pajungimo sprendinius ir galios parinkimą – bei nustatyti, kuri šios situacijos dalis egzistavo projekto rengimo metu, kuri atsirado vėliau dėl statybos metu gautų naujų gamintojo duomenų, ir ar likusio sprendinio nepakankamumas (jei toks buvo) galėjo būti pašalintas projekto vykdymo priežiūros metu.

Nagrinėjamu atveju pirmosios instancijos teismas nustatė ir byloje dėl to nėra ginčo, kad TDP SP dalyje nebuvo nurodyta dyzelinio generatoriaus įrengimo vieta, jo pajungimas nei prie elektros tinklo, nei prie elektros automatinio rezervinio įvado skydo, kuris užtikrintų nepertraukiamą elektros tiekimą; nei projekto sklypo plano, nei elektrotechnikos dalyse nebuvo pateikti planai su pažymėta jo įrengimo vieta, jo pajungimo sprendiniai, pajungimo schemos. Kaip teisingai nurodo apeliantė, pirmosios instancijos teismas taip pat nustatė ir byloje dėl to nėra ginčo, kad 2024 m. spalio 17 d. ieškovė pateikė sklypo plano brėžinius su nurodyta dyzelinio generatoriaus įrengimo vieta. Tačiau, kaip nustatė pirmosios instancijos teismas ir apeliantė neginčija, šiuose brėžiniuose nebuvo nurodytas šio generatoriaus pajungimas prie elektros tinklo, ieškovė taip pat nepateikė projekto elektrotechnikos dalies sprendinių su šio generatoriaus pajungimu prie elektros tinklo bei automatinio rezervinio įvado schemomis bei linijomis. Apeliantė ne(pa)neigia pirmosios instancijos teismo išvados, kad dėl šių aplinkybių nebuvo galima atlikti statybos darbų. Teisėjų kolegija sutinka su teismo išvada, kad generatoriaus nurodymas nepateikiant jo prijungimo sprendinių negalėjo užtikrint projektu siekiamo rezultato. Bylos duomenys patvirtina, kad atsakovė 2024 m. lapkričio 12 d. papildomai nurodė ieškovei šiuos trūkumus, tačiau, kaip nustatyta, ieškovė šių trūkumų ne(pa)šalino, atsakydama į 2024 m. lapkričio 12 d. atsakovės raštą ieškovė 2024 m. lapkričio 20 d. laikėsi pozicijos, jog TDP buvo parengtas ir perduotas be trūkumų. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija daro išvadą, kad ieškovė TDP trūkumų aptariamoje dalyje neištaisė, ir, nepriklausomai nuo to, ar šie trūkumai (ne)galėjo būti pašalinti projekto vykdymo priežiūros metu, jų, kaip trūkumų, neketino ištaisyti.

Dėl projekto vykdymo priežiūros

Grįsdama apeliacinį skundą, ieškovė argumentuoja, kad nors pirmosios instancijos teismas išvardijo elektroniniame statybos darbų žurnale užfiksuotus ieškovės atstovo apsilankymus statybvietėje (2024 m. rugpjūčio 28 d., spalio 16 d., spalio 21 d., lapkričio 13 d., 2025 m. kovo 25 d., gegužės 7 d., birželio 6 d.), tačiau padarė nepagrįstą išvadą, jog apeliantė „sistemingai nesilankė net vieną kartą per mėnesį“, nenurodė, kokiais konkrečiais mėnesiais buvo pažeistas sutarties 11.18.6 papunktyje nustatytas minimalus lankymosi objekte periodiškumas, kokie apsilankymai buvo privalomi pagal suderintą grafiką, kurie atsakovės kvietimai nebuvo įvykdyti ir kokie konkretūs neigiami padariniai kilo dėl kiekvieno tariamo neatvykimo.

Kaip minėta pirmiau šioje nutartyje, nagrinėjamu atveju tinkamu priežiūros pareigos nevykdymu atsakovė pripažino apeliantės atsisakymą ištaisyti TDP trūkumus, neatvykimą spręsti šių klausimų. Pirmosios instancijos teismas nustatė, jog į šiuos atsakovės reikalavimus ieškovė, be kita ko, buvo atsakiusi, kad atsakovės išvardinti klausimai yra užsakovo ir rangovo kompetencijos klausimai, ir nesutiko (byloje pirmiau aptartais atvejais), kad TDP paruoštas su trūkumais.

Sutarties 11.18.6 papunktyje buvo nustatyta, kad tiekėjas įsipareigoja, statinio projekto vykdymo priežiūros užsakymo atveju, projekto vykdymo priežiūros paslaugas teikti pagal STR nuostatas ir lankytis darbų vietoje

ne rečiau kaip 1 kartą per mėnesį, taip pat, esant būtinybei, užsakovo kvietimu. STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ 91.2 ir 91.4 papunkčiuose numatyta, jog statinio projekto vykdymo priežiūros vadovas privalo sutartyje numatytu laiku ir tvarka lankytis statybvietėje ir spręsti su statinio projekto sprendinių įgyvendinimu susijusius klausimus; organizuoti pastebėtų statinio projekto sprendinių klaidų taisymą. Taigi, projekto vykdymo priežiūra taip pat siejama su pareigomis spręsti su statinio projekto sprendinių įgyvendinimu susijusius klausimus bei organizuoti pastebėtų statinio projekto sprendinių klaidų taisymą.

Atsižvelgdama į tai, kas buvo nurodyta, ir tai, jog, kaip nustatyta pirmiau, atsakovės pretenzijos ir reikalavimai dėl TDP trūkumų ir jų pašalinimo buvo pagrįsti bei teisėti, o nustatyti trūkumai buvo reikšmingi siekiant įgyvendinti TDP tikslus, teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo įvertinimu, jog, atsisakiusi ir (ar) atsakovės nustatytu terminu nepašalinusi nurodytų trūkumų, ieškovė tuo pačiu pažeidė ir projekto vykdymo prižiūrėtojo pareigas (STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“ 91.2, 91.4 papunkčiai).

Dėl sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimo nepateikimo

Grįsdama apeliacinį skundą, ieškovė argumentuoja, kad pirmosios instancijos teismo išvada dėl sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimo nepateikimo yra nepakankamai motyvuota. Apeliantės teigimu, nors teismas nustatė, jog apeliantė 2024 m. lapkričio 13 d. raštu informavo atsakovę apie draudiko nurodytą pratęsimo sąlygą – būtinybę pateikti patvirtinimą dėl pretenzijų pagal laidavimo raštą nebuvimo – teismas nepagrįstai neįvertino, kad atsakovė tokio patvirtinimo nepateikė, taip pat neįvertino, ar atsakovė turėjo pareigą bendradarbiauti ir suteikti informaciją, sudaryti sąlygas užtikrinimui pratęsti; teismas, apeliantės teigimu, nenustatė, ar dėl sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimo nepateikimo atsakovė faktiškai patyrė žalą, ar atsirado reali rizika, kurios nebūtų galima pašalinti kitu būdu.

VPĮ 42 straipsnio 1 dalyje imperatyviai įtvirtinta, kad perkančioji organizacija privalo pareikalauti, jog pirkimo sutarties įvykdymas būtų užtikrinamas CK 6.70 straipsnyje nustatytais prievolių įvykdymo užtikrinimo būdais. Nagrinėjamu atveju, kaip nustatė pirmosios instancijos teismas, sutarties 49 punkte šalys nustatė, kad jei pirkimo sutartis galioja ilgiau kaip vienerius metus, tiekėjo pateikiamas pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo dokumentas gali galioti trumpiau nei iki 30 (trisdešimtos) kalendorinės dienos, po pirkimo sutartyje numatyto, vėliausio sutartinių įsipareigojimų vykdymo termino pabaigos, bet likus ne mažiau nei 20 kalendorinių dienų iki pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimo dokumento galiojimo termino pabaigos, tokio dokumento galiojimas privalo būti pratęstas. Taigi, pareigą pratęsti besibaigiantį pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinimą tiekėjas (ieškovė) turėjo nepriklausomai nuo to, ar atsakovė atskirai dėl to reiškė prašymą. Nei VPĮ, nei, kaip nustatė ir pirmosios instancijos teismas, šalių sutartyje nebuvo nustatyta, jog ieškovės pareigos pateikti sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimą (į)vykdymas siejamas su kokiais nors papildomais atsakovės veiksmais, be kita ko – patvirtinimu, kad ji neturi pretenzijų dėl sutarties vykdymo ankstesniu užtikrinimo galiojimo metu. Taigi, atsakovė tokios prievolės neturėjo, atitinkamai, nėra pagrindo nuspręsti, jog atsakovė jos neįvykdė. Aptariamu ieškovės prašymu (sąlyga) (be kita ko, kaip teisingai pažymi atsakovė, ieškovė nepateikė tiesioginių įrodymų, kad laiduotojas būtų pateikęs tokį prašymą (sąlygą)) iš esmės atsakovės reikalauta atsisakyti užtikrinimo ankstesniu sutarties vykdymo laikotarpiu (į)vykdytų sutartinių prievolių – toks reikalavimas prieštarauja sutarties įvykdymo užtikrinimo esmei, todėl jo nepatenkinimas negali būti vertinamas kaip atsakovės kaltė dėl ieškovės prievolės pateikti sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimą nevykdymo. Sutarties įvykdymo užtikrinimo priemonės siejamos su vykdomais darbais, turi užtikrinti tinkamą jų įvykdymą, atitinkamai, turi būti teikiamos laikotarpiui iki darbų pabaigos (Lietuvos apeliacinio teismo 2026 m. sausio 28 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-34-1097/2026, 55 punktas). Nagrinėjamu atveju, kaip nustatyta, šalių sutartis dar nebuvo įvykdyta, taigi, sutarties neįvykdymo rizika vis dar egzistavo ir reikalavimas pateikti jos įvykdymo užtikrinimą nebuvo praradęs prasmės. Iš sutarties 49 punkto nuostatos galima daryti išvadą, jog nepateikusi laidavimo draudimo rašto

pratęsimo ieškovė, alternatyviai, galėjo sumokėti atsakovei visą pirkimo sutarties įvykdymo užtikrinime nurodytą sumą, tačiau to nepadarė. Atsižvelgiant į tai, sutiktina su pirmosios instancijos teismo vertinimu, jog ieškovė sutarties 49 punkte nustatytą pareigą pateikti sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimą laikotarpiu nuo 2024 m. liepos 7 d. iki ginčo atsakovės sprendimo vienašališkai nutraukti pirkimo sutartį pažeidė , o atsakovės atsakomybės dėl to nėra.

Dėl sutarties nutraukimo (ne)teisėtumo

Apeliaciniame skunde ieškovė argumentuoja, kad pirmosios instancijos teismas skundžiamame sprendime nė vienam techninių epizodų nepritaikė CK 6.217 straipsnio 2 dalies 1–5 punktuose įtvirtintų kriterijų, apsiribojo bendra nekonkretizuota formule, jog pažeidimas „atitinka esminio sutarties pažeidimo kriterijus“, o sutarties įvykdymo užtikrinimo epizodui pritaikė dar kitokį, su CK 6.217 straipsnio 2 dalimi nesuderintą erga omnes (atžvilgiu visų) standartą; teismas nepaaiškino, ar kiekvienas iš nustatytų trūkumų laikomas savarankišku sutarties nutraukimo pagrindu, ar visi epizodai sudaro vieną bendrą tęstinį pažeidimą, taip pat to, kaip jie objektyviai nulėmė atsakovės intereso sutartimi praradimą ir neleido jai tikėtis tinkamo sutarties vykdymo ateityje; teismas tinkamai neatsižvelgė į tai, jog sutartis buvo vykdoma ilgą laiką, dalis paslaugų buvo priimta ir pagal projektą buvo organizuojamas bei vykdomas statybos procesas, rangos darbai pagal projektą vykdomi iki šiol. Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, atsižvelgdama į pirmiau nustatytas aplinkybes ir padarytas išvadas, be kita ko – dėl aptarto ginčo sutarties nutraukimo pagrindo, įvertinusi pirmosios instancijos teismo motyvus, su apeliantės argumentais nesutinka ir atmeta juos kaip nepagrįstus.

Pirma, byloje nustatyta, kad atsakovės pretenzijos dėl TDP trūkumų, projekto vykdymo priežiūros vykdymo ir (ar) sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimo nepateikimo buvo pagrįstos, atsakovė siuntė įspėjimus (be kita ko, 2024 m. spalio 9 d., 2024 m. lapkričio 12 d.) su reikalavimais šiuos pirkimo sutarties vykdymo trūkumus pašalinti, nustatydama juose trūkumų pašalinimo terminus, tačiau ieškovė šių trūkumų iš esmės nepašalino iki pat atsakovės sprendimo nutraukti sutartį. Sutarties nutraukimas šių faktinių aplinkybių pagrindu atitiko pranešime dėl sutarties nutraukimo nurodytus pirmiau aptartus sutarties 36 punkte nustatytus vienašalio pirkimo sutarties nutraukimo pagrindus, t. y., kad užsakovas turi teisę, įspėjęs kitą šalį prieš protingą terminą, o šiam suėjus ir papildomai įspėjus prieš 10 kalendorinių dienų, vienašališkai (be teismo) nutraukti pirkimo sutartį dėl esminio jos pažeidimo (šios sutarties 1.7 punktas) ir (arba) jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų.

Šalių susitarimas (CK 6.217 straipsnio 5 dalis) dėl vienašalio sutarties nutraukimo pagrindų yra sutarties laisvės principo išraiška (CK 6.156 straipsnis). Sutartis aptariamu teisiniu pagrindu gali būti vienašališkai nutraukta, kai tokios vienašališko sutarties nutraukimo sąlygos yra šalių iš anksto aptartos sutartyje ir faktinė padėtis, aplinkybės atitinka tokias sutartyje įvardytas sąlygas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. gruodžio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-303-823/2021, 35 punktas ir jame nurodyta kasacinio teismo praktika). Kasacinis teismas yra pažymėjęs, kad jeigu šalys susitarė, kad tam tikros sutarties sąlygos pažeidimas yra pagrindas vienašališkai nutraukti sutartį, tai nebūtina, jog jos būtų susitarusios šį pažeidimą vertinti kaip esminį. Sutartyje ir įstatyme išvardytų vienašališko sutarties nutraukimo pagrindų taikymo skirtumas yra tas, kad teismas netikrina, ar sutartyje įtvirtintas sutarties nutraukimo pagrindas savo pobūdžiu atitinka CK 6.217 straipsnio 2 dalies kriterijus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-386-378/2018, 32 punktas; 2026 m. vasario 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-7-378/2026, 42 punktas). Taigi, nustačius, kad sutartis nutraukta CK 6.217 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu teisiniu pagrindu – sutartyje (sutarties 36 punkte) nustatytu vienašalio sutarties nutraukimo pagrindu – nevertintina, ar aplinkybės, sudariusios nurodytą sutartinį sutarties nutraukimo pagrindą, atitiko esminio sutarties pažeidimo sampratą pagal CK 6.217 straipsnio 1, 2 dalį.

Antra, kaip minėta pirmiau, tai, kad pranešime nebuvo nurodyta, jog sutartis nutraukta CK 6.217 straipsnio 1 dalies pagrindu ir atsižvelgiant į straipsnio 2 dalyje įtvirtintus kriterijus, (atitinkamai – taip ir 3 dalies pagrindu) savaime nereiškia, jog sutartį nutraukusi šalis negali remtis šiuo teisiniu sutarties nutraukimo pagrindu teisme. Nagrinėjamu atveju atsakovė pirmosios instancijos teisme sutarties nutraukimo teisėtumą argumentavo tiek sutartyje, tiek CK įtvirtintais sutarties nutraukimo pagrindais.

Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad esminis sutarties pažeidimas reiškia, jog kreditorius praranda bet kokį interesą gauti įvykdymą, nes jis jau nebegaus to, ką tikėjosi gauti sudarydamas sutartį (CK 6.217 straipsnio 2 dalis), ir vykdymo trūkumų ištaisymas tampa beprasmis; dėl esminio sutarties pažeidimo nukentėjusi šalis praranda bet kokį interesą gauti sutarties įvykdymą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2026 m. vasario 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-7-378/2026, 48 punktas). Jeigu sutarties termino praleidimas nėra esminis sutarties pažeidimas, kreditorius negali vien šiuo pagrindu nutraukti sutarties, tačiau jis įgyja tokią teisę, jeigu skolininkas sutarties neįvykdo ir per protingą papildomą terminą (CK 6.209 straipsnio 3 dalis). CK 6.209 straipsnio 3 dalis aiškinama ir taikoma kartu su CK 6.217 straipsnio 3 dalimi, kurioje nustatytas papildomas CK 6.217 straipsnio 2 dalies požiūriu vienašališko sutarties nutraukimo pagrindas: kai sutarties įvykdymo terminas praleistas, nukentėjusi šalis gali nutraukti sutartį, jeigu kita šalis neįvykdo sutarties per papildomai nustatytą terminą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. gruodžio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-517/2010 ir joje nurodyta kasacinio teismo praktika; 2017 m. gruodžio 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-464-687/2017, 33–35 punktai). Rangos teisiniuose santykiuose sutarties nutraukimas nustačius rangos darbų trūkumus taip pat reglamentuojamas CK 6.665 straipsnio 3 dalyje, kurioje įtvirtinta, kad jeigu rangovas sutarties pažeidimų ar kitokių trūkumų per protingą terminą nepašalina arba trūkumai yra esminiai ir nepašalinami, užsakovas turi teisę nutraukti sutartį ir reikalauti atlyginti nuostolius. Kasacinis teismas, aiškindamas šios normos turinį, yra nurodęs, kad tai, ar trūkumai esminiai ir nepašalinami, nustatytina kiekvienos konkrečios bylos aplinkybių kontekste. Jeigu trūkumai projektuojant statinį susiję su techninės dokumentacijos neišsamumu (pavyzdžiui, trūksta techninių ar ekonominių duomenų) ar projekto dokumentai pagal sudėtį neatitinka įstatymų ar sutarties reikalavimų, ar yra dar kiti trūkumai, tai teismas pagal konkrečias faktines aplinkybes byloje kvalifikuoja, ar yra pagrindo rangos sutartį nutraukti pagal CK 6.665 straipsnio 3 dalies nuostatas. Pažymėtina tai, jog sutarties nutraukimas yra kraštutinė priemonė. Šalys turi imtis priemonių sutarčiai išsaugoti. Taikant CK 6.665 straipsnio 3 dalies nuostatas dėl sutarties nutraukimo tuo pagrindu, kad projektuotojas per protingą laiką nepašalina trūkumų, turi būti įvertintas trūkumų pobūdis, jų visuma ir apimtis (ar tai yra viso darbo, ar jo dalies, ar tam tikro darbų etapo trūkumai), ar nustatytas terminas trūkumams pašalinti yra protingas, ar sutartį pažeidusi šalis ėmėsi priemonių trūkumams pašalinti, ar trūkumų pašalinimas priklauso tik nuo jos, ar ir nuo kitos šalies veiksmų, ar abi šalys laiku ir tinkamai vykdė visas savo sutartines pareigas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-241/2012).

Nagrinėjamu atveju byloje ieškovė neįrodė, kad TDP tikslai galėjo būti pasiekti neištaisius nustatytų TDP trūkumų, jog kito projektuotojo atlikti TDP taisymai tam nebuvo būtini. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismu, kad nustatyti TDP trūkumai atsakovei turėjo esminę reikšmę. Atsižvelgiant į tai, jog šie trūkumai galiausiai buvo ištaisyti (kito projektuotojo), darytina išvada, kad jie savo pobūdžiu buvo pašalinami. Byloje nustatyta, jog šiuo tikslu atsakovė kreipėsi į ieškovę bent du kartus (2024 m. spalio 9 d., 2024 m. lapkričio 12 d.), su reikalavimais šiuos pirkimo sutarties vykdymo trūkumus pašalinti, nustatydama juose trūkumų pašalinimo terminus, tačiau ieškovė šių trūkumų (išskyrus dalies dėl dyzelinio generatoriaus) iš esmės nepašalino iki atsakovės sprendimo nutraukti sutartį. Tuo pačiu ieškovė pažeidė ir projekto vykdymo prižiūrėtojo pareigas, šiuo laikotarpiu – kai atsakovė prašė ištaisyti byloje nustatytus TDP trūkumus – pažeidė sutartinius įsipareigojimus pateikti sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimą. Ieškovė atsakovės nustatytų terminų TDP trūkumams pašalinti (jų protingumo – pakankamumo) ir (ar) sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimui pateikti neginčijo, tačiau apskritai nesutiko, jog TDP paruoštas ir perduotas

su trūkumais. Byloje konstatuota, kad ieškovės pozicija tiek dėl TDP trūkumų, tiek dėl sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimo pateikimo, buvo nepagrįsta ir neatitiko jos sutartinių įsipareigojimų turinio. Atsižvelgiant į tai, kad ieškovė atsisakė įvykdyti pagrįstus atsakovės reikalavimus dėl sutarties vykdymo trūkumų pašalinimo, toks ieškovės elgesys sudarė atsakovei pagrįstą pagrindą manyti, jog ieškovė ištaisyti nustatytus TDP trūkumus ir (ar) pateikti sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimą neketina (CPK 185 straipsnis). Taigi, nors atsakovė suteikė ieškovei papildomus protingus terminus ištaisomiems sutarties vykdymo trūkumams pašalinti, ieškovė šių sutarties pažeidimų nepašalino ir neketino pašalinti. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad sutarties nutraukimas atitiko CK 6.217 straipsnio 3 dalyje, CK 6.665 straipsnio 3 dalyje nustatytus sutarties nutraukimo pagrindus.

Nustačius, kad sutartis nutraukta ieškovei neįvykdžius atsakovės ne kartą pareikštų, kaip nustatyta, pagrįstų ir teisėtų, reikalavimų ištaisyti sutarties vykdymo trūkumus, nėra pagrindo spręsti, jog sutarties nutraukimas neatitiktų sąžiningumo reikalavimo. Byloje ieškovė taip pat neįrodė ir nenustatyta, kad sutarties nutraukimu jos interesams būtų padaryta neproporcingai didelė žala. Teisėjų kolegija pažymi, jog pagal kasacinio teismo praktiką tuo atveju, jei viešojo pirkimo būdu sudarytoje sutartyje aiškiai apibrėžtas esminis sutarties pažeidimas, sudarantis pagrindą perkančiajai organizacijai vienašališkai nutraukti sutartį, ir perkančioji organizacija nustato tokio esminio sutarties pažeidimo sąlygas, prioritetas favor contractus (prioritetas sutarties vykdymui) principui negali būti teikiamas ir perkančiajai organizacijai kyla pareiga nutraukti sutartį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. birželio 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-192-969/2021, 79 punktas). Kasacinio teismo išaiškinta, kad tokia pozicija koreliuoja su kasacinio teismo išaiškinimais, jog iš anksto nustatytas viešojo pirkimo sutarties nutraukimo pagrindas iš esmės patenka (gali patekti) į VPĮ 89 straipsnio reguliavimo sritį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. birželio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-162-378/2022, 48 punktas ir jame nurodyta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika); be to, viešojo pirkimo sutarties pakeitimas vertintinas ne tik pagal VPĮ 89 straipsnio nuostatas, bet ir viešųjų pirkimų principų kontekste, todėl neatmestinos situacijos, kai šalys de facto (faktiškai) nesusitaria dėl teisių ir pareigų pakeitimo, t. y. formaliai nesudaro sandorio, bet tai per se (savaime) nereiškia, kad jų bendri veiksmai de jure (teisiškai) nereikš viešųjų pirkimų principų pažeidimo ir negalės būti prilyginti viešojo pirkimo sutarties pakeitimui; tokia situacija gali susiklostyti net ir esant vienašaliams kontrahento veiksmams (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. spalio 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-39-378/2020, 96, 98 punktai). Atsižvelgiant į tai, nustačius, jog ieškovė nepagrįstai atsisakė vykdyti atsakovės reikalavimus dėl, be kita ko, TDP trūkumų ištaisymo, teisėjų kolegija daro išvadą, kad ieškovė negalėjo turėti lūkesčio, jog toks sutarties vykdymas laikytinas tinkamu ir sutartis nebus nutraukta, be kita ko, atsižvelgiant ir į tai, kad 2024 m. spalio 9 d., 2024 m. lapkričio 12 d. raštuose atsakovė įspėjo ieškovę, jog nustatytu terminu nepašalinus trūkumų atsakovė bus priversta nutraukti sutartį ir taikyti joje ir galiojančiuose teisės aktuose nustatytas sankcijas.

Dėl delspinigių skaičiavimo pradžios ir įskaitymo (ne)galiojimo

Apeliantė argumentuoja, kad pirmosios instancijos teismas neįvertino ieškinio argumentų dėl atsakovės atlikto delspinigių skaičiavimo, be kita ko, jo termino pradžios (atsakovės išrašytoje sąskaitoje faktūroje delspinigiai skaičiuoti nuo 2024 m. lapkričio 26 d.), t. y., kad jis neatitiko sutarties 23 punkto nuostatos, pagal kurią delspinigių taikymas siejamas išimtinai su praleidimu terminų, dėl kurių šalys susitarė sutarties priedu Nr. 3 (darbų atlikimo–paslaugų suteikimo grafiku), kurie šiuo atveju nebuvo praleisti; taip pat, jog ginčo 2025 m. birželio 30 d. įskaitymu atsakovė įskaitė dar nevykdytinus piniginius tarpusavio reikalavimus.

Iš bylos medžiagos matyti, kad, kaip ieškovė nurodė ieškinyje, sutarties 23 punkte numatyta, jog užsakovas privalo be oficialaus įspėjimo ir neribodamas kitų savo teisių gynimo priemonių pradėti skaičiuoti 0,05 proc. delspinigius už kiekvieną uždelstą dieną, jei tiekėjas nevykdo ar netinkamai vykdo savo sutartinius

įsipareigojimus pirkimo sutartyje numatytais terminais. Kaip nustatyta, pirkimo sutarties 36 punkte buvo nustatyta, kad „užsakovas ir tiekėjas turi teisę, įspėjęs kitą šalį prieš protingą terminą, o šiam suėjus ir papildomai įspėjus prieš 10 kalendorinių dienų, vienašališkai (be teismo) nutraukti pirkimo sutartį dėl esminio jos pažeidimo (šios sutarties 1.7 punktas), jei tiekėjas daugiau kaip 30 dienų nevykdo savo sutartinių įsipareigojimų <...>“. Iš šios nuostatos matyti, jog nustatomas protingas terminas skirtas jau laiku tinkamai neįvykdytoms prievolėms įvykdyti, jų vykdymo trūkumams pašalinti, todėl, suėjus 2024 m. lapkričio 12 d. rašte nustatytam trūkumų pašalinimo terminui (2024 m. lapkričio 25 d.), užsakovė turėjo teisę sutarties 23 punkto pagrindu taikyti ieškovei delspinigius. Atsižvelgiant į nurodytą bei tai, kad šioje ginčo nagrinėjimo stadijoje įskaitytas ieškovės reikalavimas atsakovei (už techninio darbo projekto vykdymo priežiūros paslaugas) yra galiojantis, teisėjų kolegija apeliantės argumentus dėl delspinigių skaičiavimo bei įskaitymo negaliojimo atmeta kaip formalius ir nepagrįstus.

Dėl procesinės bylos baigties ir bylinėjimosi išlaidų apeliacinės instancijos teisme

Apibendrinant tai, kas buvo nurodyta, konstatuotina, kad apeliacinio skundo argumentai nesudaro pagrindo daryti išvadą, jog pirmosios instancijos teismas sutarties nutraukimą įvertino peržengdamas pranešime nurodyto faktinio ir sutartinio sutarties nutraukimo pagrindo ribas; netinkamai įvertino bei nustatė ieškovės sutartinių įsipareigojimų ir atsakomybės apimtį; netinkamai įvertino ieškovės atsakomybę dėl nustatytų TDP trūkumų, projekto vykdymo prižiūrėtojo pareigų nevykdymo ir (ar) sutarties įvykdymo užtikrinimo pratęsimo nepateikimo; kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai konstatavo, jog sutarties nutraukimas sudarė tiek sutartinį, tiek ir įstatyme įtvirtintą sutarties nutraukimo teisinį pagrindą. Kiti ieškinio reikalavimai (dėl ieškovės įtraukimo į nepatikimų tiekėjų sąrašą, baudos, delspinigių taikymo, tarpusavio priešpriešinių reikalavimų įskaitymo pripažinimo negaliojančiu ir skolos bei procesinių palūkanų priteisimo) yra priklausomi nuo pagrindinio reikalavimo dėl sutarties nutraukimo pagrįstumo, todėl nustačius, jog pirmosios instancijos teismas pagrįstai konstatavo, kad sutartis nutraukta teisėtai, pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos teismo sprendimo dalimi dėl kitų nurodytų ieškinio reikalavimų nepagrįstumo taip pat nėra. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija konstatuoja, kad apeliacinio skundo argumentai pagrindo panaikinti ar pakeisti apskųstą pirmosios instancijos teismo sprendimą nesudaro, todėl apeliacinis skundas atmetamas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliekamas nepakeistas (CPK 337 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Į esminius apeliacinio skundo argumentus atsakyta, dėl kitų skundo argumentų, be kita ko – statybos rangovo sutarties kainos ir (ar) 2025 m. kovo 31 d. pakartotinės ekspertizės atlikimo tvarkos, teisėjų kolegija plačiau nepasisako, nes savo pobūdžiu ir (ar) turiniu paneigti skundžiamo sprendimo, pagrįsto byloje nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, teisėtumo ir pagrįstumo jie negali. Tiek Europos Žmogaus Teisių Teismas, tiek kasacinis teismas savo praktikoje laikosi pozicijos, kad teismo pareiga pagrįsti priimtą procesinį sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną argumentą, o apeliacinės instancijos teismas, atmesdamas apeliacinį skundą, gali tiesiog pritarti žemesnės instancijos teismo priimto sprendimo motyvams (Europos Žmogaus Teisių Teismo 1994 m. gruodžio 9 d. sprendimas byloje R. T. prieš Ispaniją (peticijos Nr. 18390/91); Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. birželio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-180-403/2022, 29 punktas).

Ieškovės apeliacinį skundą atmetus, atsakovė ir trečiasis asmuo jos pusėje UAB „Kaunesta“ (statybos rangovė) turi teisę į bylinėjimosi išlaidų atlyginimą (CPK 47 straipsnio 2 dalis, 93 straipsnio 1 dalis, 302 straipsnis). Atsakovė duomenų apie patirtas bylinėjimosi išlaidas ir prašymo jas atlyginti nepateikė; trečiasis asmuo pateikė duomenis ir prašo priteisti jam iš apeliantės 2 000 Eur teisinės pagalbos išlaidų, patirtų už atsiliepimo į apeliacinį skundą parengimą.

CPK 98 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, kad šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra

priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 ir Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu patvirtintose Rekomendacijose dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio (toliau – Rekomendacijos). Rekomendacijų 2 punkte įtvirtinta, kad nustatydamas priteistino užmokesčio už teikiamas teisines paslaugas dydį, teismas atsižvelgia į šiuos kriterijus: bylos sudėtingumą, teisinių paslaugų kompleksiškumą, specialių žinių reikalingumą, ankstesnį (pakartotinį) dalyvavimą toje byloje, būtinybę išvykti į kitą vietovę, negu registruota advokato darbo vieta, ginčo sumos dydį, teisinių paslaugų teikimo pastovumą ir pobūdį, sprendžiamų teisinių klausimų naujumą, šalių elgesį proceso metu, advokato darbo laiko sąnaudas, kitas svarbias aplinkybes.

Nagrinėjamu atveju trečiojo asmens nurodytos patirtos prašomos priteisti bylinėjimosi išlaidos atsiliepimo į apeliacinį skundą parengimui (2 000 Eur) neviršija Rekomendacijose nustatyto maksimalaus atlygintino išlaidų už tokio pobūdžio procesinių dokumentų parengimą dydžio (Rekomendacijų 7 punktas, 8.11 papunktis), atitinka bylos pobūdį ir sudėtingumą, laikytinos būtinomis ir pagrįstomis, todėl priteistinos trečiajam asmeniui iš apeliantės (ieškovės) (CPK 93 straipsnio 1 dalis, 302 straipsnis).

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 326 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 331 straipsniu,

Rezoliucinė dalis

nutaria:

Kauno apygardos teismo 2026 m. rugpjūčio 3 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Priteisti trečiajam asmeniui uždarajai akcinei bendrovei „Kaunesta“ (juridinio asmens kodas 300002812) iš ieškovės uždarosios akcinės bendrovės „Panevėžio miestprojektas“ (juridinio asmens kodas 147693352) 2 000 Eur (du tūkstančius eurų) bylinėjimosi išlaidoms apeliacinės instancijos teisme atlyginti.

Teisėjos Rasa Gudžiūnienė
Rūta Latvelė
Alma Urbanavičienė